Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...шнай 1921 оной ...арийн 21-hээ гарана | № 114 (14225) | 1976 оной майн 15, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведые зарлаха тухай

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум ингэжэ **тогтооно:**

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын юhэдэхи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессие Улаан-Үдэ хотодо 1976 оной июнин 30-да зарлаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной майн 14.

ТАРИЛГА-76

...ОЛИ БҮХЭНДЭ—ШАНАРАЙ ТЭМДЭГ

...дахи табан жэлые үй... ...рин ашаг үрэ дээшэ..., шанар hайжаруулха ...олгохо гэhэн КПСС эн ...съездын уряае бүхы со...үүд hайшаан дэмжэ ...үнөө хаа хаанагүй со... мүрысөөн шэнэ хүсэ... дэлгэрээ.

...бүгэдэ арадай ехэ хү...дэ хүдөөгэй таряашад, ...заторнууд эдэбхитэй ...оролсон, түбхын түрүүн ...тарилгын бүхы хү...иин шанарые эрид ...улха, хамаг ажалаа ...таатай болзор соонь ...жэ, үндэр баян үргаса ...үндэhэ hуури табиха

... тарялангай культу...дээшэлүүлхэ, хабарай ...ын хүдэлмэрие эрхим ...айгаар бүтээхэ, поли... Шанарай тэмдэг ол... болохо гурим тухай ... обкомой, республи...министрнүүдэй Соведэй ...ой манай колхозой ...заторнууд ехэтэ hо...нирхон танилсаа. Энээниие ехэл зүб, алишье талаараа аша үрэтэй юумэн гэжэ hананабди.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлхын тула бидэ механизаторнууд юу хэхэ болонобибди? Нэгэдэхеэр, полинууд дээрэ мүнөө муугаар хахалагдаhан, дутуу ядуу элдүүрилэгдэhэн, ханалгагүйгөөр таригдаhан тохомойшье шэнээн газар байха ёhогүй. Ямаршье тарялан агротехникын бүхы заабариин ёhоор элдүүрилэгдэhэн, таригдаhан байха болоно.

Эндэ тиимэ тусгаар орёо эрилтэ үгы. Бригада, звено, механизатор бүхэн сэдьхэл зүрхэнhөө оролдожо, харюусалгаяа гүйсэд ойлгоод, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээхэ гэжэ оролдохо ёhотой. Энэмнай таряашан бүхэнэй нангин уялга ха юм.

Тиимэhээ энээн тухай hайса хөөрэлдөөд, бодожо үзөөд, колхоз соо эгээн түрүүлэн 3-дахи бригадынхид (бригадир Е. Я. Сазонов) полинуудта Шанарай тэмдэг олгуулхын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиндээ. Хэнэйшье мэдэhээр, энэнь олонойл хүсөөр туйлагдаха байна. Тарилгын шанар хадаа сеялкэ шэрэдэг агрегадай тракторист гү, али сеялкэшэнhээ эхилээд, газар хахалдаг, элдүүрилдэг тракторист хүрэтэр—бултанай оролдолгоhоо дулдыдаха зэргэтэй. Багаханшье голодоhо гаргахагүй гэжэ булта бэе бэеынгээ хоинохоо хинан хаража, шанга эрилтэ табижа ябаха болоно.

Байгша ондо колхоз бүхыдөө 6 мянга шахуу гектарта эртын тарилга хэхэ юм. Тарялангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 12,5—13 центнер ургаса хуряаха зорилготойбди. Ехэнхидээ хада гүбээ газарай хүнгэн хүрьhэтэй манай эндэхи тарялан дээрэhээ hайн ургаса абахын тула шанарай түлөө шангаар тэмсэхэ болонобди.

Ажахы, аймаг соогоо үүсхэл гаргаhан Евлампий Яковлевич Сазоновой бригада мүнөө даб дээрэ хэhэн хүдэлмэриингөө хэмжээгээр 4-дэхи бригадынхидhаа (бригадир И. Р. Антонов) нэгэ бага гээгдэжэ ябана. Тиигэбэшье эдэнэр бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар, бүхы агротехникын эрилтын ёhоор хэхэ гэжэ оролдоно. Жэшээнь, тус бригада 1350 шахуу гектарта шэниисэ hайнаар таряа. Эндэхи бэрхэ механизаторнууд А. И. Андреев, Я. С. Голендухин, И. И. Ковалев гэгшэдэй тарилгын агрегадууд мүнөө үдэр бүри даабаряа 130 процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ. Тэрэшэлэн газар хахалжа байhан трактористнар В. Е. Сазонов, С. И. Кушнарев гэгшэд баhал бүхы заабариин ёhоор ажалаа бүтээнэ, даабаряашье үлүүлнэ.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, олонхи полинуудаа Шанарай тэмдэгтэй болгохо гэhэн гол зорилго урдаа табяад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө бригадынхид эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Мүнөө колхоз дотор бүхыдөө 5 мянга үлүүтэй гектарта эртын таряан таригдаа. Тэрэнэй 3500 гектарынь шэниисэ. Бригадануудhай бүхы ороohото ургамалнуудаа ойрын 2—3 үдэр соо hайн шанартайгаар тарижа дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

А. ЕФИМОВ,
Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

ХОДОДОО ТҮРҮҮ

Санжай-Ханда Цыреновна Ринчинова хори гаран жэлэй туршада СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоздоо hаалишанаар ажаллана.

Энэ нүхэрнай үнинhөө хойшо залуу үетэниие hурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсодог. өөрынгөө шадабари, дүй дуршэлые нүхэдтөө дамжуулдаг hайн hайхан заншалтай юм. Үнинэй hаалишанай хажууда хүдэлжэ эхилhэн олон залуу hаалишад мүнөө өөртэйнь ана мана хүдэлжэ, ажахы соогоо суурхуулжа ябадаг.

Үнеэдhээ hү hааха үнгэрhэн табан жэлэйнгээ хубиин түсэбые С-Х. Ринчинова болзорhоо хахад жэлээр урда дүүргэhэн, фермэ соогоо эгээн түрүүлэн, үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү hааха дабаа дабаhан байгаа.

Коммунис партиин гэшүүн Санжай-Ханда Цыреновна КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсаад, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ даалгагдаhан 20 үнеэдэйнгээ тус бүриhөөнь 2100 килограмм hү hааха социалис уялга абанхай.

Хэлэhэн үгэдөө хэзээдэшье хүрэдэг энэ hаалишан байгша оной нэгэдэхи кварталда үнеэн бүриhөө 546 килограмм hү hаажа, совхозойнгоо hаалишадай дундахи мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараа hэн. Мүнөө тэрэ баhал ехэ hү hаажа, тэрэнэйнгээ шанарые hайн болгоно, тоhолигыень дээшэлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hаалишан коммунистка С-Х. Ц. Ринчинова.

Д. АЮШЕЕВЭЙ фототекст.

Захааминай аймаг.

БУРЯАДАЙ, ЯХАДАЙ АССР-нүүдэй, ШЭТЫН ОБЛАСТИИН АЖАЛШАДАЙ 1976-оной ЯНВАРЬ-АПРЕЛЬ hАРАНУУДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (%)		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
Промышленность			
Продукци худалдалга	102	103	102
Ажалай бүтээсэ	100,8	101	101
Промышленна предприятинуудай тоо — бүхыдөө	198	160	210
Тэрэ тоодо продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүй предприятинуудай тоо	31	31	22
Бүхы предприятинуудай тоодо процентээр	16	19	—
Хүдөө ажахы			
Мал ажалай гол продуктнуудые худалдалга (хахад жэлэй түсэб):			
Мяхан	68	102	67
hүн	61	47	59
Үндэгэн	80	58	68
Капитальна барилга			
Гүрэнэй түбэй капитальна hомололго — бүхыдөө	85	93	83
Тэрэ тоодо барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	91	95	88
Барилгада үгтэhэн капитальна hомололго:			
hургуулинуудай барилгада	51	116	56
Хүүгэдэй эмхи зургаануудай барилгада	120	139	69
Больница ба поликлиникэнүүдэй барилгада	127	84	69
Ашаглалгада оруулагдаhан гэр байра (хахад жэлэй түсэб)	43	25	37
Өөhэдын хүсөөр бүтээгдэhэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн	94	103	98
Ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга			
Хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн — бүхыдөө	99,8	103	99,5
Худалдаа наймаан			
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай розничо эрьесэ (нэмэлтэ даабаритайгаар)	103	100	100,1

Буряадай АССР-эй статистическэ управлени.

...УЛТАДАА ХАРЮУСАЛГАТАЙ

РЕПОРТАЖ

...эн үргэн тала дайда ...аран тарилгын хүдэл...hөө үдэртэ эршэдэ...ихаанай аймагай ...удай таряашад ха... тарилгада жэгдэрэн ... хэдэн үдэр хүдэлжэ

...хи табан жэлэй ...ын хабарые ажалай ...тээсэтэйгээр ...гая, ...хүдэлмэрие эрхим ...шартайгаар, богони ...соо дүүргэе» — тэ...та уряа доро эндэхи ...торнууд халуун ...хам оронхой.

...ын совхоздо түрүү...эрhөө тарилгын ар...регат полидо гаран...иисэ түлэг тарижа ... Набтархан гүбээгэй ...соностоhон мотоор...үүеэн улам бүри ... хажуугаарнай хэ...шэрэhэн тракторнууд хуа тооhо бурьюулан үнгэрнэд. Мантай хөөрэлдэжэ байhан ажахын ахамад агроном Ф. Д. Досоев түрүүшын хоёр агрегадта бидэнэй анхарал хандуулба:

— Эдэмнай трактористнар Илья Степанов, Пурбо Монголов гэгшэдэй агрегадууд гээшэ. Тарилгын түрүүшын үдэрhөө тэдэнэр даабаряа 150—160 процент хүрэтэр hайн шанартайгаар дүүргэнэд. Агрегадтань шэнэ «СЗС-2.1» түхэлэй сеялкэнүүдые тодхонхойбди. Тэрэнэй ашаар мүнөө таряанай үрэhэнтэй хамта минеральна үтэгжүүлгэ хүрьhэндэ оруулагдана. hаяшаг тусхай комиссиин шалгажа үзэхэдэ, тарилгын шанар яhала hайн гэжэ тэмдэглэгдээ, — гээд тэрэ хэлэнэ.

Түрүүшын хэдэн үдэр соо аргатынхид совхозоороо 500 гаран гектарта эртын таряатариба. Хүдэлмэриин 12 үдэрэй туршада ороohото ургамалнуудаа тарижа дүүргэхээр түсэблэнэ. Совхоздо бүхыдөө 1.800 гектар hайнаар элдүүрилэгдэhэн, сэбэр паар болон намар хахалhан газарта мүнөө тарилга түлэг хэгдэжэ, ажал яhала түргэнөөр ябуулагдана.

Аймагай бусад ажахынууд тарилгын хүдэлмэриин далайсые үдэр бүри үргэдхэнэ. Илангаяа Хурамхаанай совхоз энэ харюусалгатай хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулна. Тарилгын урда тээ хахалhан газар hайнаар культивацилагдаад, дээгүүрэнь нягталан жэгдэрүүлэгдээ hэн. Тус ажахын механизаторнууд, мэргэжэлтэд энэ жэлэй хабарай тарилгада хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ харюусалгатайгаар хандана. Шэниисын таригдаhан бүхы газарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаhан байна. Түрүүшын 700 гектарта шэниисэ тариба.

hахалкин болон Дэрээнэй совхозууд тарилгаяа түрүүшын үдэрhөө үндэр бүтээсэтэйгээр ябуулна. hахалиинхид эгээн түрүүн 200 гектарта донник ногоо тариба. Тинхэдэ аймаг доторхи тарилгын бүхы табан мянган гектар тарияланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаха.

Хабарай тарилга эрхим hайнаар ябуулхын тула поли бүхэндэ Шанарай тэмдэг олгохо тухай ехэ хүдэлөөн эхилэнхэй. Тиимэ сэгнэлтэ үгэжэ байха бүрин эрхэтэй комисси бригада бүхэндэ бии болгогдонхой.

Д. САНДАНОВ,
манай корр.

Хурамхаанай аймаг.

Сэтордомо дохёо

...ДЫ БОЛОТОР ...БШОРХО ЮМ?

... апрель hарын ...р, илангаяа майн ...най эндэ хүйтэн ...рай тарилгын хү... бага бэшэ бэрхэ...рүулаа. Энээнhээ ...маг дотор нёдон...уеынхидэ орходоо ... газарта эртын ...эдээ.

...тиигэбэшье үнгэр...эй үдэрнүүдтэ аи...ы ажахынууд та...үдэлмэрие эрид ... гээгдэлээ усад...олзор соонь эртын ...ургамалнуудые та...ргэхэ гэжэ бүхы ...оролдоно. Энэнь ... Ороohото урга... тарилгын болзо...на манай эндэ ...жомдуулжа бо...а ... Нэгэдэхеэр, ...рай палхинда ... бүри газаран ...шииг ноитон бага ...ны хатажа бал...ёор, ехээр хо... тариhан ороohо ...эшэжэ үрдингүй ...ын хюрууда дай...олохо бшуу.

...дые hайн мэдэжэ ... Нарhатын совхоз... тарилгын хүдэл...гүй ехээр унжа...жа. Мүнөө май ... тэн болохоёо ... ажахыда бүхы... сhотой 5 мян... эртын таряанай ...ектарын тариг...

...hото ургамалнууд таригдаа. Мүнөө эндэхид үдэр бүри 150—200 гектарта тарилга хэнэ.

Бидэ hаяхан Нарhатын совхозой Догно гэжэ газартахи хоёрдохи отделенидэ хүрэжэ, хабарай тарилгын ямараар ябажа байhаниие хараабди. Эндэхи тракторно-таряан ажалай бригадыч байдалые, хабарай тарилгын хүдэлмэриин хэр зэргээр эмхидхэгдэhэниие хараад байхада, бүхы совхоз дотор эртын тарилгын юундэ иимэ ехээр унжагайрhаниие ойлгохоор болоно.

— Бүхыдөө 2.800 гектарта эртын ороohо таряа (гол түлэб ешмээн, обёос), үшөө 875 гектарта тэжээлэй ургамалнуудые тариха түсэбтэй зомди. Эртын тарилга хэхээр 1.100 үлүүтэй гектар сэбэр паар, намар хахалhан газар бии. Тиимэhээ үшөө 1971 гектар газар хабаргаа хахалжа тариха байнабди, — гэжэ энэ 2-дохи бригадын бригадир Дугар Цырендашиев хэлэнэ.

— Теэд мүнөө хэр ехэ ажал хэгдээд байнаб? — гээд асуубабди.

— Бирагүйшэг даа. Түрүүшын 400 гектар hаял таряа болобобди. Тарилгын табан агрегат хүдэлхэ аад, дүрбэниинь ябана. Тэдэнэймнайшье тракторнуудынь эбдэржэ урагшаа ябанагүй. Илангаяа «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй Тарбагатайн мотоор заhабарилгын заводто заhабарилагдажа ерэhэн тракторнуудай 50 процентнь мүнөө хуу эбдэрээд байна,— гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Сэхынь хэлэхэдэ, энэ бригадада нэн түрүүн ажалай эмхидхэлэй муу дээрэhээ газар хахалалга, тарилгын хүдэлмэри мүртэй урагшаа ябанагүй. Агрегадуудайнь ажалай бүтээсэ даншье ахир бага. Тусхайлбал, бүри майн эхеэр 6 культиватор сэбэр паар, намар хахалhан газар элдүүрилжэ эхилhэн аад, мүнөө хүрэтэр оройдоол 500 гектарта тарилга хэхээр бэлэн болгоо.

Илангаяа хахалалга, тарилга хоёройнь хоорондо ехэ забhар гаргагдана. Апрелиин 27-hоо хойшо эндэ 521 гектар газар хахалагдаад, мүнөө хүрэтэр тэндэнь үрэhэн таригдаагүй, хүрьhэниинь ехээр хатажа байна.

Хахалалгын шанаршье тон муу. Манай ябахада «Маяк» гэжэ газарта 7 трактор хахалалга хэжэ байба. Тиихэдээ булта нэгэ ута загуун татаад, hубарилдан ябана. Энээнhээ боложо, газараа тойроходонь ехэ далан гарана. Хэнэй hайнаар, хэнэй муугаар хахалhаниие элиргүүлхын аргагүй. hубаряад ябахадаа, нэгэнэйнгээ эбдэржэ гү, али элдэб шалтагаанhаа зогсоходонь, бэшэниинь баhал хүлеэжэ байха баатай болоно. Ингэжэ ажалынь урагшаа ябанагүй, шанарынь муу байна. Газар хахалхэ, поли бүхэнэй заха, хярхаг, загуунай хоорондохиие зүбөөр хахалха заабари огто сахигданагүй. Дүршэл багатай тракторнстнар нүхэд Асташов, Гарин гэгшэд «Т-150» трактораар газараа бүришье hалан муугаар хахалhан байба. Тэрэниие дахуулжа ябаха, заабари үгэхэ, ажалыень хинан хараха хүншье эндэ үгы.

Бригадын полевой стан хүнүүдэй байхаар болгогдоогүй, мүнөө хүрэтэр гэр байрань задаган зайдан. Механизаторнууд хэдэн арбаад модо газарта байhан гэр гэрhээ ябажа хүдэлнэ. Тиимэhээ үдэр соохи ажалаинь бүтээсэ бага байна.

Хабарай тарилгын хүдэлмэрие иимэ аали нобшоор ябуулжа байхадаа хэзээ тэрэнээ дүүргэхэ юм? Үнэтэ сагынь ошожол байна. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд тарилгын хүдэлмэрие эрид түргэдхэхын тула бүхы шухала хэмжээ дары абаха ёhотой.

Н. ДОРЖИЕВА,
«Улаан туяа» газетын хүдөө ажахын таhагые даагша.

Яруунын аймаг.

ТАСС
ШЭНЭ hОНИН

«АШАГ ҮРЫН БА ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ!» ГЭhЭН УРЯАТАЙ КОНКУРС

«Ашаг үрын ба шанарай түлөө!» — иимэ уряа доро соносхогдоhон журналистнуудай бүхэсоюзна шэнэ конкурс КПСС-эй XXV съездын шиндхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ туйлагдаhан амжалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, шэнэ техникэ ба түрүү дүй дуршэлые, эрдэм наука ба соёл культурада, гэгээрэл болон элүүрые хамгаалгада туйлагдаhан амжалтануудые арадай ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ эдэбхитэйгээр нүлөөлхэ байна.

СССР-эй ВДНХ, СССР-эй Журналистнуудай холбоон, СССР-эй Кинематографистнуудай холбоон, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК конкурс соносхоо.

Газетэ болон журналнуудай редакцинууд, информационно агентствэнүүд, телевидени ба радио-дамжуулгын гүрэнэй комитедүүд, киностудинууд энэ зохёон байгуулхы мүрысөөндэ хабаадажа шадаха.

Жюрин харалгада табигдаhан хүдэлмэри «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдые» саг үргэлжэ эдэбхитэйгээр номнон дэлгэрүүлхэ, эдэнэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байhан тодорхой замуудые гүнзэгыгөөр элирүүлхэ, нииитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, бүхы хүдэлмэриин шанарые hайжаруулха, арьбалалта хэхэ, эрдэм, техникын хурдан түргэн хүгжэлтые үргэдхэхэ дүй дуршэлые выставкэдэ табигдаhан материалнуудай үндэhөөр харуулха ёhотой гээд конкурсын гурим соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Ажалай эмхидхэлые, бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй ябаса болон дүнгүүдые харуулха, СССР-эй ВДНХ-дахи бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэhэн коллективүүдэй ажалай дүй дуршэлые конкурсдо табигдаhан хүдэлмэри харуулха зорилготой.

Конкурс табан жэлэй болзороор — 1976 онhоо 1980 он болотор соносхогдоо. Тэрэнэй дүнгүүд жэл бүри согсологдожо, илагшад шагнагдаха байна. Илажа гараhан хэблэлэй редакцинуудта, телевидени болон радио-дамжуулгын гүрэнэй комитедүүдтэ, киностудинуудта СССР-эй ВДНХ-гай диплом мууд барюулагдажа, выставкэдэ табигдаhан туйлалтануудые дэлгэрүүлгэдэ хабаадаhан хүдэлмэрилэгшэд мүнгэн шангуудтайгаар СССР-эй ВДНХ-гай алтан, мүнгэн, бронзо медальнуудаар шагнагдаха юм.

Конкурсын дүнгүүдые согсолходоо, түрүү дүй дуршэл саг үргэлжэ эдэбхитэй hайнаар номнон дэлгэрүүлгыень хараада абахаhаа гадна, иимэ идхалгын арга онолнуудай ашаг үрэ, конкурсдо хабаадагшадай зохёохы эдэбхи үүсхэл, эрдэм, техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ дары нэбтэрүүлхын тула эдэнэй хэhэн эмхидхэлэй хүдэлмэри анхарагдаха зэргэтэй. (ТАСС).

СССР-эй кинематографистнуудай III съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ

СССР-эй кинематографистнуудай III съезд майн 13-да Москвада, Кремлиин Ехэ ордон соо, хүдэлмэреэ дүүргэбэ. КПСС-эй XXV съездын шиндхэбэринүүдэй үндэhөөр киногой искусствын зохёолнуудай суртал бодолой ба уран hайханай хэмжээе дээшэлүүлхэ асуудалнуудые экранай уран бэлигтэн зүбшэн хэлсээд, совет кинематографиие саашаданъ хүгжөөхэ зам хараалhан байна.

ВНР-эй киногой ба телевидениин артистнуудай холбооной секретарь Имре Михаифи, Кубын киногой искусствын ба киногой промышленностиин институдай директор Альфредо Гевара, МНР-эй искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй холбооной секретарь Равжагийн Доржпалам, Чехиин ба Словакиин театрай, киногой, телевидениин хүдэлмэрилэгшэдэй холбооной түрүүлэгшэ Ярослав Гужера, СРР-эй кинематографистнуудай нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Ион Попеску-Гопо гэгшэд түгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэжэ, съездын делегадуудые амаршалаа. Вьетнамай кинематографистнуудай холбооноhоо съездын адресаар эльгээгдэhэн амаршалгын телеграмма уншагдаба.

СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной хүтэлбэрилхы зургаануудые съезд hунгаа.

Съездэ хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаба. Совет кинематографистнууд манай арад зониие коммунизм тээшэ хүтэлбэрилжэ ябаhан партиин үнэн туhалагшад саашадаашье байха юм гэжэ энэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

Лондондо уулзалга болобо

ЛОНДОН. (ТАСС). Великобританиин премьер-министр Дж. Каллагэн эрдэм, техникын ба худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанай талаар совет-англиин саг үргэлжын комиссиин сессидэ хабаадаhан совет делегациин толгойлогшо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Кириллинтэй уулзажа хөөрэлдэбэ.

Советскэ Союзтай политическэ, экономическа ба бусад али бүхы харилсаагаа хүгжөөхэ хараа шугамаа Великобританиин правительство бэелүүлхые хүсэнэ гэжэ Дж. Каллагэн мэдүүлээ.

Совет-англиин комиссиин сесси

ЛОНДОН. (ТАСС). Эрдэм, техникын ба худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанай талаар Советскэ Союзай, Англиин правительствануд хоорондын саг үргэлжын комиссиин табадахи сесси эндэ боложо дүүрэбэ. Протоколдо гар табигдажа, эрдэм, техникын асуудалнуудаар арбан жэлэй болзортой харилсаа холбоо тогтоохо программые, экономическа ба промышленна харилсаагаа хүгжөөхэ удаан болзорой программые амжалтатайгаар бэелүүлгын дүнгүүд согсологдоhон байна. Эдэ асуудалнуудаар совет-англиин харилсаае саашаданъ хүгжөөхэ түсэбүүд энэ документ дотор хараалагданхай.

Комиссиин ээлжээтэ, зургаадахи сесси 1977 ондо Москвада үнгэргэгдэхэ юм.

М. А. Шолоховто Болгариин шан барюулагдаа

1975 ондо Софи хотын арадай Соведэй тогтооhон литературна шан майн 12-то СССР-тэхи НРБ-гэй посольство соо М. А. Шолоховто барюулагдаба. Энэ шан Болгариин ба гадаадын эрхим түрүү уран зохёолшодто жэл бүри олгогдодог байна.

«Дэлхэйн литературада ехэ хубитаяа оруулhанайнь түлөө» гэhэн шанда түрүүлэн хүртэhэн М. А. Шолоховые элитэ мэдээжэ совет уран зохёолшод, соёлой ажал ябуулагшад, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд, Болгариин элитэ мэдээжэ литераторнууд, посольствын хүдэлмэрилэгшэд халуунаар амаршалба.

М. А. Шолохов Софи хотын хүндэтэ эрхэтэн болоо гэжэ НРБ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев мэдээсээ.

Хүндэтэ шагналайнь түлөө М. А. Шолохов болгар ханинартаа үнэн зүрхэнhөө баяр баясхалан хүргэбэ.

(ТАСС).

Арадуудай hаналаа нэгэдэлгэ—үе сагай эрилтэ

БАКУ. (ТАСС-ай корр.). Бүхы дэлхэй дээрэхи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй туг Бакудахи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ордон дотор майн 12-то нээгдэhэн Азиин ба Африкын арадуудай hаналаа нэгэдэлгэ хангаха Советскэ IV конференциин эмблемэ болоо.

Энэ конференциие Азиин ба Африкын арадуудай hаналаа нэгэдэлгэ хангаха Советскэ комитедэй түрүүлэгшэ М. Турсун-Заде нээбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Азербайджанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Г. А. Алиев Азербайджанай Компартиин ЦК-гай, республикын Верховно Соведэй Президиумэй, правительствын ба бүхы ажалшадай үмэнэhөө конференцидэ хабаадагшадые амаршалаад, үрэтэй hайнаар хүдэлмэрилхыень тэдээндэ хүсэбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТЫН ХАРЮУСАЛГА

Автопарк—ямаршье ажахын, предприятиин гол һудаһануудай нэгэн гэһэн һанамжа тон зүб. Үйлэдбэридэ хэрэгтэй түүхэй эд болон материалнуудые асарха, гаргагдаһан продукцияа захилшадтаа абаашаха гэхэһээ эхилээд, транспортын хэхэ юумэн ехэ. Теэд манай колхозой автопаркые энэ уялгануудтаа хүрэмөөр хүдэлдэг гэхын аргагүй һэн. Ашаанай машинанууд запчастьнуудай үгыһөө боложо гү, али ямар нэгэн ондоо шалтагаанһаа боложо, һаатахаяа һанаха. Гадна жолоошодой дунда ажалай болон нийтын журам эбдэдэг хүнүүд байһан юм.

Манай автопаркын партийна организациин гэшүүдэй иимэ байдалтай эбсэхэгүй байһаниинь мэдээжэ. Партбюрогойнгоо заседани дээрэ колхозой гаражые даагша Дмитрий Стариковнч Бардымовые дуудажа, тоосооень шагнаад, зүбшэжэ үзэхэ гэжэ бидэнэр шиидээ һэмди. Теэд нүхэр Бардымов партийна нээмэл суглаануудта урихадамнай «Би партиин гэшүүн бэшэб. Намгүйгөөр хэлсэхэ юумэеэ хэлсэгты» гээд лэ ябашадаг һэн. Суглаан дээрэ юун тухай хэлсэгдээб, ямар шиидхэбэри абтааб — эдэ бүгэдөөр һонирхохошьегүй.

Тиимэһээл колхозойнгоо парткомой гэшүүдэй хабаадалгатайгаар тоосооень зүбшэн хэлсэхэ гэжэ шиидэһэн байнабди. Шангахан лэ хөөрэлдөөн болоо һэн. Коммунистнууд эридээр шүүмжэлээ. Гэбэшье дутуу дунда тухайнь юрэ хэлээд гарангүй, эдээнээ усадхахадань туһалха дурадхалнуудые оруулаа. Энэ ушарта нүхэр ёһоной шүүмжэлэл байгаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Иимэ хөөрэлдөөнэй һүүлдэ нүхэр Бардымов олон юумэн тухай бодожо үзөө. Партийна организацидаа найдамтайгаар түшэглэжэ ажалаа эрхилбэл, хүдэлмэреэ һайжаруулха арга олдохо гэжэ һайн ойлгожо абаа.

Онсолходо, коммунистнуудай тоосоон хадаа тон туһатай, аша үрэ ехэтэй хэрэг гэжэ тоолохо байнаб. Манай партийна организацида энэ онол арга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой. Энэ талаар ябуулагдаһан хүдэлмэриинь зарим тэды дүнгүүдые хараад үзэхэдөө хүмүүжүүлхы, эмхидхэхы тон ехэ үүргэ дүүргэдэг байһыень бидэнэр элеэр ойлгонобди.

Гэхэтэй хамта олонхи коммунистнууд эдэ тоосоонуудай удха шанарые, юунэй түлөө хэрэглэгдэдэг байһыень хүсэд һайнаар ойлгодоггүй һэн. Тоосоо бариха болоходоо, «зай, һайн хараалгаад лэ гарахамни» гэжэ һанаадхиха. Энэ һанамжын тон буруу байһые коммунистнуудтаа ойлгуулжа шадаабди.

Тракторно-таряан ажалай хоёрдохи бригадые даагша Б. Б. Будаевай тоосоо шагнаха гэжэ шиидэбэбди. Энээн тухай дуулгахадамни, нүхэр Будаев ингэжэ һураа: «Намайе эгээл муу гэжэ тоолоно гээшэ гүт?» Тэрээнтэй хөөрэлдэхэ баатай бологдоо.

Коммунист бүхэн тоосоходоо, нэн түрүүн партиин Уставые хэр зэргээр дүүргэжэ ябаһан тухайгаа хэлэхэ ёһотой. Гадна даажа байһан ажал тухайгаа гансал тоо, баримтануудаар харуулан хөөрэхэ бэшэ, харин иимэ дүнгүүдые туйлахын тулада ши өөрөө юу хээбши, ямар онол арга хэрэглээбши гэжэ заабол хөөрэхэ уялгатай.

Б. Б. Будаевшье энээниие һайн ойлгоо. Тиимэһээ түсэбэй дүүргэлтэ тухай юрэнхы хөөрөөд гарангүй, бригадынгаа коммунистнууд тухай дэлгэрэнгыгээр тоготоо һэн. Гадна өөрөө энэ талаар юу хээбиб гэжэ бодожо үзөө. Бии дутуу дунданууд тухайгаа шүүмжэлхы, шэнжэлхы шэглэлтэйгээр хөөрөө.

Удаань тракторно-таряан ажалай нэгэдэхи бригадые даагша, залуу коммунист Гармаевай тоосоо шагнаа һэмди. Энэ нүхэр бүри һаяханай бригадираар ажаллана. Тиимэһээ дунда зиндаагай хүтэлбэрилэгшын хүдэлмэриин арга шадабари, дүршэл тухай хөөрэлдөө хэхэ зорилго урдаа табяабди. Залуу нүхэртэө тон туһатайгаар энэ тоосоое үнгэргэхэ зорилго манай урда табигдаһан байгаа бшуу.

Коммунистнууд нүхэр Гармаевай тоосоо шагнаад байхадаа, тэрэниие нэгэн бодолтойгоор дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ һэн. Залуу хүтэлбэрилэгшэ хүдэлмэреэ яһала һайнаар эхилһэн байгаа.

Иимэ тоосоонууд ганса партбюрогой заседанинууд дээрэ шагнагдаха ёһогүй гэжэ һанагдана. Партийна бүлэгүүдэй, эхин организацинуудай нээмэл суглаанууд дээрэшье энэ асуудал табижа байха гэжэ бидэнэр шиидэнхэйбди. Энэ ушарта тус онол аргын хүмүүжүүлхы үүргэ горитойгоор дээшэлнэ. Ганса коммунистнуудта бэшэ, мүн юрын колхознигуудташье ехэ туһатай һургаал болоно үгэнэ.

Коммунистнууд нэн түрүүн хүн бүхэнэй харюусалга, тэдэндэ табидаг эрилтэеэ саашадань дээшэлүүлхэ тухай бодожо үзэхэ, энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой болонобди. Партиин XXV съезд дээрэшье энэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдаа ха юм.

Д. ДАМПИЛОН,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой автопаркын партийна эхин организациин секретарь.
Баргажанай аймаг.

ТАЙГЫН БАРИЛГАШАДЫЕ ЖЭНШЭДГҮЙГӨӨР ХАНГАХА

Прибайкалиин аймагай Таловка тосхондо боложо үнгэрһэн „Нижнеангарсктрансстрой" трестын УРС-ын партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаанһаа тэмдэглэл

Манай республикын хойто захаар хүндэлэн зүүн зүг барин татагдаха Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадалсажа байһан зоной тоо улам олошорно. Мүнөө үедэ найма мянганда хүрөөд байна. Теэд гол ажалынь — түмэр харгы барилгатай сэхэ хабаатай хүдэлмэринь үшөө хүсэд эхилээдүй гэхэдэ алдуугүй.

Урдань хүнэй хүлөө гэшхээгүй гүн тайга соо бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ, байра байдал түхеэржэ, барилгын хэрэгсэл болон түхеэрэлгэнүүдые зөөжэ байһан ажалшадай ажаһуудалайнь үдэр бүриин хэрэглэмжэ хангаха гээшэ шухалашье харюусалгашье ехэтэй асуудал болоно. Түбхын түрүүндэ эндэхи хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар таһалгаряагүйгөөр хангажа байха хэрэг бүришье онсо удхатай, эгээл түрүүшын ээлжээндэ шиидхэгдэхэ зорилго байна.

Ушар нимэһээ барилга хүтэлбэрилгын дээдын зургаануудай шиидхэбэреэр «Нижнеангарсктрансстрой» трестын дэргэдэ хүдэлмэришэдые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, эд бараагаар хангалгын тусгаар управлени (УРС) байгуулагдаа һэн. Худалдаа наймаа эрхилхэ, нийтын эдеэ хоолой предприятинуудые эмхидхэн байгуулха энэ эмхи зургаанай бии болоһонһоо хойшо оройдоол жэл хахад тухай саг үнгэрбэ.

Таловка тосхондо түбхинэхөөр тодорхойлогдоһон энэ эмхи зургаан сэхыень хэлэхэдэ, ямаршье байра байдалгүй, материально-техническэ үндэһэ һууригүй хооһон газарһаа эхи табиһан, мүндэлжэ захалһан байна. Гэбэшье али олон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри эрхилжэ шадаһанай ашаар богонихон болзор соо Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые хангаха гүйсэд арга боломжотой худалдаа наймаанай томо эмхи зургаан бодон ургаа, нилээд бэхижээ гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

Үнгэрһэн энэ богони хугасаа соо түмэр замай баригдаха газараар шэнээр бодожо байһан хүдэлмэришэдэй тосхон, посёлогуудта, элдэб баазануудта хэдэ хэдэн магазинууд, столовонууд, пекарнинууд баригдаа, котлопунктнууд, орёо түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо, складууд түхеэрэгдээ. Эдэ бүхы эмхи зургаануудта 700 гаран хүдэлмэрилэгшэд эгээ мүнөө хүдэлжэ байна. Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудые, нийтын эдеэ хоолой предприятинуудые дүршэл шадабаритай кадрнуудаар, бусад мэргэжэлтэдээр бүридүүлхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриин хэгдэһые дурдангүй аргагүй.

Энэ шэнээр байгуулагдаһан УРС-ын мэдэлэй эмхи зургаанудай коллективүүдэй үнгэрһэн үедэ хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд ба саашадаа ажал ябуулгаяа бүри һайжаруулха зорилго тухай асуудал зүбшэһэн бүхы управлениин партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан түрүүшынхеэ Таловка тосхондо зарлагдаба. Энэ суглаан дээрэ «Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС-ын начальник нүхэр Ржевский дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна.

Үнгэрһэн 1975 оной түсэб али бүхы талаарнь амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаһан УРС-ын коллектив КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа мүн лэ нэрэтэй солотойгоор бэелүүлээ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи кварталай даабариие болзорһоонь уридшалан мартын 25-да дүүргэжэ, түсэбһөө үлүүлэн хоёр миллион түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые БАМ-ай барилгашадта худалдаһан байна. Иимэ бараг үрэ дүнтэйгөөр 1976 оние эхилһэн УРС-ынхид арбадахи табан жэлэй түрүүшынь жэлдэ бэелүүлхээр абаһан социалис уялгаяа лаб бата дүүргэхэ эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлээ.

Түмэр зам барижа эхилһэн томо томо эмхи зургаануудай дэргэдэ ОРС-нууд эмхидхэгдэжэ, тэндэхи магазин, столово, пекарни болон котлпунктнуудай коллективүүдые хүтэлбэри болон хиналта дороо абанхай. Тэдэнэй хүдэлмэридэ түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ, ариг сэбэр байлгаха, хүн зониие культурнаар хангажа байха талаар нилээд ехэ юумэн хэгдээ, хэгдэһээршье. Тиихэтээ хамта магазин болон столовонуудые олон болгохо, материально-техническэ үндэһэ һууриинь бэхижүүлхэ талаар хэмжээнүүд абтаһан байна.

Гэхэ зуура УРС-ын, тэрэнэй худалдаа наймаанай таһагай, ОРС-нуудай хүдэлмэридэ дутагдалнуудай, алдуу эндүүнүүдэй олон байһаниинь элидхэлһээ, тэрэниие зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшадай үгэнүүдһээ элирнэ.

БАМ дээрэ ажаллажа байгшадта хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые саг соонь абаашаха гээшэ ехэ орёо хэрэг. Энэнь харгын мууһаа гү, али тэрэнэй огто үгы байһанһаа, транспортын дуталдадаг дээрэһээ болоно. Тиихэтээ хамта барилгашадта түбхын түрүүндэ ямар зүйлнүүдэй тон шухала байһые хүсэд мэдэжэ абадаггүйнь тон гэмшэлтэй байна. Тингэжэ хүдэлмэришэдэй үмдэхэ юрын хубсаһан, гутал, нарай, бага үхибүүдэй эдихэ хоол, һүнэй зүйлнүүд гэхэшэлэн бусад шухала шухала юумэнүүд дуталдана.

Хиналтын һулаһаа боложо, зарим магазин болон столовонуудта ариг сэбэр мууса сахигдана, зарим наймаалагшад худалдаа наймаанай ёһо гурим баримталнагүй. абари заншье муутай хүнүүд тэдэнэй дунда бии. Кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ дутагдалнууд ушарна. Урдань гүрэнэй зөөри үбэршэлһэн, гэмтэ ябадал үйлэдэһэн хүнүүдые хүдэлмэридэ абажа, ехэ урилтын болоһон ушаршье үзэгдөө. Тоо, бүридхэлэй, тоосооной хэрэг хүсэндөө хүсэд хүргэгдөөгүй байһаар.

УРС-ын худалдаа наймаанай таһагай хүдэлмэри горитой шүүмжэлэлдэ оробо. Ушарынь гэбэл, энэ таһагай хүдэлмэрилэгшэд (начальнигынь нүхэр Ячковский) республикын худалдаа наймаанай оптово баазануудтаи, мяханай болон хладокомбинадтай, макоронно фабрикатай холбоо барисаагүйгөөр хүдэлнэ. Тиигэжэ хэрэгтэ хэрэггүй юумэнүүдые тэрэ холо газар уруу зөөнэ, харин тиихэдэ тон шухала, хүйтэ таарамаар мүнөөдэрэйнь хэрэгсэлнүүдые саг соонь шэлэн абахые оролдоногүй.

Энээнһээл боложо апрель һарын гарашаһан хойно санагүй тулгуур модонууд, даамгүй шатарай хабтагай, капрон ёлко, ёлко бүхэлэн байлгаха модон гэхэ мэтын хэндээшье хэрэггүй юумэнүүдэй аяар Уоян хүрэтэр абаашагдаһан тушаа 572-дохи СМП-гэй ОРС-ын начальнигай орлогшо нүхэр Масалов баримталан тэмдэглээ. Одоол нэлэнхы тайга соо хасууритай зэргэлээд ажаһуудаг хүн зондо капрон ёлко, хэрээлэн модон хэрэгтэй аал?

Гэхэтэй хамта БАМ-да абаашагдаха эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые һайнаар, бүхэ бэхи юумэн соо амһарталха, эмхилхэ гэжэ баазануудай, комбинадуудай хүдэлмэрилэгшэдэй оролдодоггүй байһан тушаа. жэшээнь, УРС-ын ахамад товаровед нүхэр Шадонова үгэ хэлэхэдээ, ажаглалта хэһэн байна. Хэдэн зуун километртэ, муу харгыгаар зөөгдэһэн үнэтэ зүйлнүүд эбдэрнэ, гэмтэнэ, урилтадэ ороно. Тиигэжэ эд хэрэглэгшэдэй дура гутааха ябадалай ушардагынь мэдээжэ ааб даа.

Магазин, столово, пекарни гэхэшэлэн үсөөдэнэ. Барилгашадай олон болохо, шэнэ посёлок, тосхонуудай мүндэлхэ тума эдэнэй тооё бүри олошоруулха хэрэгтэй. Гэбэшье иимэ барилгануудые бодхоолгодо анхарал багаар табигдана. Тиихэ мүртөө хүдэлжэ байгаашадынь багахануд, уйтанууд, тон таарамжагүйгөөр баригдаһан байна. Газар бүхэндэ холодильник, склад хэрэгтэй. 572-дохи СМП-гэй ОРС-ын Уоян посёлогой магазиниие даагша нүхэр Кротова ингэжэ хэлэнэ.

— Би Уоянда магазинай нээгдэһэнһээ хойшо хүдэлнэб. Юһэ һарын туршада майхан соо наймаа хээбди. Февралиин эсэс багаар шэнээр баригдаһан магазин соо орообди. Промышленна эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хилээмэ энээн соогоо наймаалдаг гээшэбди. Уйтан гээшэнь яаха аргагүй. Иимэ байдалда хүдэлхэнь ехэл бэрхэтэй даа.

Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, нийтын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй байдал тушаа трестын зүгһөө анхаралай мууса хандуулагдадаг байһан тухай 575-дахи СМП-гэй ОРС-ын столовын повар басаган нүхэр Анискина, тэрэ ОРС-ын начальнигай орлогшо нүхэр Ржевская гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, онсолон тогтоһон байна. Олон хүдэлмэрилэгшэд мүнөө болотороо байрагүй байһаар. Энэ асуудалаар барилгын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ хандахада «таанад манай хүдэлмэришэд бэшэт» гэһэншүү харюу үгэдэг, албан хойрогоор хандадаг байһандань гомдолтой байһанаа мэдүүлээ.

Наймаалагшадай, поварнуудай, пекарьнүүдэй, мүн бусад мэргэжэлтэдэй дунда социалис мүрысөөн хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай анхаралаа табидаггүй байһаниинь элирнэ. Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта, нийтын эдеэ хоолой предприятинуудта дандаа залуушуул хүдэлнэ. Тэдэнэй дунда комсомолшууд олон. Гэхэ зуура ВЛКСМ-эй Хойто-Байгалай райком тэдэнэй

МҮНӨӨНЭЙ АГУУ БАРИ

Г. ЦЫРЕТОРОВ, манай кор.

КПСС-эй ХЭЖЭНГЫН РАЙКОМДО

ДУТУУ ДУНДАНУУД ОЛОН

«Цехэй партийна организацинуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ талаар Худанай совхозой парткомой ябуулһан хүдэлмэри тухай» асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой үзэмжэдэ табигдаба. Тус парткомой секретарь Г. С. Васильев бюрогой заседани дээрэ тоосоо.

Цехэй партийна организацинуудые хүтэлбэрилхэ талаар хүдэлмэриеэ зарим тэды һайжаруулжа шадаһан тухайнь бюрогой гэшүүд хэлэбэ. Коммунистнууд даажа абаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг боложо, хододоо түрүү зэргэдэ ябаха гэһэн нангин уялгадаа хүрэмөөр ажаллана, бүхы түрүү юумэнэй эхи табигшад болоно. Партиин гэшүүдэй эдэбхиин дээшэлһэнһээ уламжалан, эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэри улам һайжарһан байха юм

Гэбэшье дутуу дунданууд үшөөл олон зандаа. Нёдондо болоһон парткомой заседанинууд дээрэ цехэй партийна организацинуудай нэгэшье секретариин тоосоон шагнагдаагүй. Зарим организацинуудтань хүдэлмэриин холын хараатай түсэб мүнөө болотороо табигдаагүй байһаар.

Гадна КПСС-эй гэшүүдэй партийна суглаануудтаа ерэхэгүй ушарнууд олоор дайралдана. 1-дэхи, 2-дохи отделениин организацинуудта энэ сэхэ хабаатай. Партида шэнэ гэшүүдые абаха хэрэг мүн лэ һанаһанда хүрэмэ бэшэ. Жэшээлхэдэ, 1975 оной турша соо оройдоо 4 хүн партида абтаа. Харин 2-дохи, 3-дахи отделенинүүдтэ нэгэшье хүниие абаагүй байха юм.

Суглаанууд дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинаха, шалгаха хэрэг һулаар ябуулагдана. Партийна эдэбхитэдэй һуралсал саг соогоо, һайнаар үнгэргэгдэнэгүй. Нёдондо оройдоол нэгэ хэшээл үнгэргэгдөө.

Эдэ мэтын дутуу дундануудые дары усадхаха хэмжээ ябуулгануудые хараалһан тогтоол бюро баталан абаба.

ПАРТИИН ШЭНЭ ГЭШҮҮД

Загаһатын совхозой ахалагша хонишон Базаржап Абидуевич Хайдапов, энэл ажахын һаалишан Мария Гончиковна Гончикова гэгшэдые КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаха тухай шиидхэбэри партиин райкомой һая болоһон бюро гаргаа. Эдэнэр хоюулан ВЛКСМ-эй гэшүүд, даажа байһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хайдажа, амжалтатай һайнаар хүдэлнэ.

Жэшээлхэдэ, Б. А. Хайдапов үнгэржэ байгаа үбэлжэлгын үедэ 100 эхэ хонин бүхэнһөө 99 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Нүхэр Гончикова түсэбтэ даабари, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, ажахынгаа түрүү һаалишадай тоодо ороһоор үнинэй. Гадна эдэнэр нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

«Первомайский» совхозой һаалишад М. Г. Фёдорова, О. Ф. Хороших, Худанай леспромхозой хүдэлмэришэн Н. Г. Иванов гэгшэд энэл бюрогой заседани дээрэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаба.

«Коммунизмын материально-техническэ бааза байгуулхын түлөө тэмсэжэ байгшадай түрүү зэргэдэ ябахые хүсэнэб» — гэжэ М. Г. Фёдорова өөрынгөө мэдүүлгэ соо бэшэнэ. Залуу коммунистнуудай бултанайнь һанал, эрмэлзэл иимэ гэбэл алдуу болохогүй гэжэ һанагдана.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой тапагые даагша.

Үйлэдбэриин «Труд» нэгэдэл гутал оёдог табан цехтэй, оёдолой 14 пункттай юм. 1976 оной түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хабаадалсан, энэ нэгэдэлэй коллектив хүн зондо хэрэгтэй продукци ехээр гаргана. Энэ эбтэй коллективэй ажалай амжалтада слесарь-заһабарилагша Н. Ефимова ехэ үүргэ дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь-заһабарилагша Н. Ефимова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МАЛАЙ ТЭЖЭЭЛ — *мүнөөдэрэй гол асуудал*

КУКУРУЗЫН «АМТА» ТАНИНХАЙБДИ

Тээсгэн «Буряад үнэн» газетын хуудаһанда «Кукурузын солые һэргээел!» гэһэн гаршагтай Зэдын аймагай «Мир» колхозой кукурузашан нүхэр Гарифулинай бэшэһэн статья ехэтэ һонирхон уншаабди.

Илангаяа манай ороной арадай ажахын ямаршье һалбарида үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха эрилтын КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри соо табигдаад байхада, хаанашье хүдэлжэ байһан хүн өөһэд өөһэдынгөө ажалые шүүмжэлхы нюдөөр хаража, хэһэн юумэеэ һайнаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр бүтээхэ гэжэ оролдохо ёһотой.

Тиимэһээ малай тэжээл элбэг болгохо, шанарыень һайжаруулха, тэрэнэй ашаар адууһа малһаа ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо хэрэгтэ бидэ, механизаторнууд хубитаяа оруулха ёһотойбди гэжэ нүхэр Гарифулин зүб бэшэнэ. Хэнэйшье мэдэһээр, кукуруза гээшэмнай үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлхэ талаар эгээл һайн ургамал. Ургуулжа шадабал, элбэгшье, шэмэтэйшье тэжээл мүн. Жэшээнь, манай эндэ ямаршье жэлдэ энэ ургамал гектар бүриһөө 200 центнерһээ доошо бэшэ ногоон набшаһа намаа үгэдэг юм.

Кукурузын силос ехээр эдижэл үнеэд тобир һайн ондо ороно, һүн ехээр һаагдана. Малдаа гансахан үбһэ, таряа эдюулжэ байгаа һаа, холо ошогдохогүй ха юм даа.

Улаан-Горхоной фермын һаалишад манай ургуулжа хуряаһан кукурузын силосые үнеэдтэ, буруу, хашарагуудтаа садатарнь эдюулдэг юм.

Һайрхалташьегүй, энэнэйл ашаар тус фермын һаалишад жэлһээ жэлдэ ехэ һү һаана. Жэшээнь, урзанда жэлдэ тэдэнэр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.305 килограмм һү наалиһан һаа, харин үнгэрэгшэ жэлдэ 2.511 килограмм һү һаажа, аймагай ажахынуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараһан байна.

Үнеэдые ямар рационоор эдеэлүүлдэгыень хараад үзыт даа. Үнеэн бүридөө сүүдхэдээ 1,5 килограмм үбһэ, 1 килограмм талха таряа, гадна литр һүндэ үшөө 200 грамм талха нэмэлтэ, 15—16 килограмм кукурузын силос үгэнэ. Кукурузаар дарагдаһан силос талха таряанда орходоо хямда байдаг. Тингээдшье кукурузаар дарагдаһан силосэй барагдахатай адли һү һаали ансата доошолдог гэжэ һаалишан бүхэн хэлэхэ байхэ. Ушар нимэһээ үнеэдэй шэнэ ногоондо садатар хүрэхэ силостэй байбал, һүн хабарай хагсуудашье ехэ һаагдаха бшуу. Тиимэһээ намарһаа эхилээд, хабар орой болотор хүрэхэ силос фермэ бүхэндэ дараха гээшэ тон шухала.

Манай совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд, сэхыень хэлэхэдэ, кукурузашадай ажалда һаад гүбэгшье татадаггүй, туһашье хүргэдэггүй. Хоёрой хоорондо байдаг гэхэдэ алдуугүй. Жэшээнь, 11 жэлэй саада тээ манай даажа абаһан 110 гектар таряалан дээрэ мүнөөшье болотор кукуруза таригдана. Мүн тиихэдэл тушаажа абаһан «МТЗ» түхэлэй хуушан трактораараа ажаллаһаарби. Мүнөө тэрэмнай бүришье хуушаржа, хэрэгһээ гарахаар болошонхой. Хэды тиигэбэшье жэл бүхэндэ бүхы таряалангай га бүхэнһөө 400—460 центнер кукурузын ногоон набша намаа ургуулжа, силос дарадагбди. Ямаршье уларилтай жэлдэ кукурузын ургасань гектарай 300 центнерһээ доошо ородоггүй.

Тэрэшэлэн Харбангуудай отделениин кукурузашан, Ажалай Улаан Тугай орденто Павел Жанчипович Аюшеев жэл бүхэндэ кукурузын баһал баян ургаса абадаг юм. Гэхэтэй хамта, Загтадай, Охор-Шэбэрэй ба Нугын отделенинүүдтэмнай кукуруза ургуулдаг тусхай мэргэжэлтэй механизаторнууд юундэшьеб мүнөө болотор бии болоогүй. Тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдынь энэ шухала асуудалда анхаралаа хандуулдаггүй гээшэ ха гээд һанахаар. Тэдэнэй газарынь манайхиһаа муу бэшэ. Кукуруза ёһоор ургуулдаггүй дээрэһээнь эдэ отделенинүүдт һүн багаар һаагдана.

Иигээд ерэхэдээ, совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энээнһээ хойшодоо энэ шэмэтэ ургамал тээшэ нюргаараа бэшэ, одоол нюураараа эрьехэ бэзэ гэжэ һанагдана.

Саашань кукуруза ургуулдаг дүй дүршэл тухайгаа хөөрэхэ хүсэлтэйб. Жэл бүхэндэ 110 гектар газарта кукуруза таринабди. Минии һанахада, кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариһанай хэрэггүй. Юуб гэхэдэ, иимэ аргаар тарихада гурбан хүн (тракторист, сеялкэшэн, үшөө шабаи түмэрөөр зурууд гаргаха хүн) хабаадаха ёһотой болоно. Тэдэндэ бултандань ажалай түлөөһэ үгэхэ хэрэгтэй. Хоёрдохёор, шэнэ трактор, шэнэ тусхай техникэ хэрэгтэй.

Үргэн зурuудтайгаар тариһан кукуруза квадратно-гнездовойхиһоо бага бэшэ ургаса үгэдэг, үндэршье эшэтэй, намаа набшаһаар үдхэншье ургаса гарадаг юм. Сэхынь хэлэхэдэ, кукурузын ургасые харууһалхада, культиватораа нэгэ зүг тээшэнь ябуула, хоёршье тээшэнь ябуула — аша үрэнь адлирхуу гэжэ һанагшаб Гол түлэб кукурузаяа тариһаар борнойлхо гээшэ тон шухала Мүн хоёр-гурбан набша намаагай гарамсаар дахин борнойлоод, культиватораар буртаг ногооень сэбэрлэжэ, газарайнь хүрьһые хүдэлгэхэ, зөөлэрүүлхэ ёһотой. Аргатай һаа, энээнэй зурууд хоорондуурнь азотно үтэг жүүлгээр нэмэлтэ тэжээл оруулхада бүришье һайн.

Үргэн зурuудтайгаар тарихашье мүртөө зарим жэлдэ гектарһаа 500—540-өөд центнер ногоон набшаһа хуряагша һэмди. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, үргэн зурuудааршье, квадратно-гнездовой аргааршье тарихада хамаагүй, нютаг нютагай эрхэ байдал, арга боломжоёо хаража, ямар аргаар тариха рузашад, агрономууд дөө тодорхойлно Гансал һайн ургаса манай гол зорилго.

Арбадахи табан ажахы бүхэндэ һалбаринуудые гэжэлтэй болгохо, сень эрид дээшэл рилго табигдана. жэлэй дүрбэн са хүрэхэ үбһэ талханай һ дамал бэлшээрн хажуугаар, кукуру рые үргэдхэжэ, дээшэлүүлхэ ажалые хүгжөөхэ гол шухала асуу нэгэн болоно. Ю 500—800 үнеэдые руулагдамал байлгажа харуулна нобди. Иимэ олон ехэ һү абахын дүрбэн сагта бардам шэмэтэ тэжээл, силос бүришье элб тэй болоно.

Кукурузынгаа наг шэбхэ үеэлдоо бди. Майн эхээр раажа, газарай оруулжа эхилнэбди. 20—25 гектар хээр һайса үгэгэ шэ газартаа аммиак рэ оруулнабди.

Байгша эндо райнгаа гектар дунда зэргээр 380 һээ бага бэшэ кук гоон набшаһа ург лос болгон дараха циалис уялга аб Тэрэнээ нэрэтэй т дүүргэхын тула шадалаа элсүүлэн байнабди.

Б. ШАРА
Түнхэнэй ай
Саянаи с
кукуруза

ТАРИЛГЫН ЭРШЭ ҮРГЭДЭНЭ

Хэдэ хэдэн районуудаар сагай уларилай хүйтэбэр. бороо хуратай байһан ушар хабарай тарилгада ехэ тойбо татаба. Гэбэшье үнгэрһэн долоон хоног соо бүхы орон доторһаа урда тээхиһээ нэгэ миллион шахуу гектараар үлүү ехэ талмай дээрэ тарилга хэгдээ. СССР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор. майн 10-най байдалаар ороной колхоз, совхозууд 83,3 миллион гектарта хабарай тарилга хэһэн байна. 50.1 миллион гектар дээрэ гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһан талмайн 49 процент дээрэ ороохото, ороохото-бобово ургамалнууд (кукуруза оруулалсангүй) таригдаһан байгаа.

Энэ жэлдэ хабарай саг хожомдожо ерээ. Тиимэһээ тарилгын хүдэлмэриие улам эршэтэйгээр ябуулха, тарилгын агрегадуудые һайнаар хүдэлгэхэ, эдэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ шухала гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын һаяхан болоһон коллеги дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Барайгар таригшад габшагай һайнаар ажаллана. Нёдондо жэлэй энэ үесынхиһөө эдэнэр һураггүй ехэ талмай дээрэ тарилга хэбэ. 318 мянган гектарта гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһан талмайн 62 процент дээрэ барангар эзэлээ.

Олон ажахынууд кукурузада гол анхарал хандуулна. 8-һаа үлүү миллион гектарта кукуруза һуулгагдаа. Тэрэ тоодо энэ талмайн хахад хубиһаа кукурузын орооһон хуряагдаха.

Свеклошод, хлопок ургуулагшад эмхитэй һайнаар ажаллана. Свеклын, хлопок тарилга дүүрэжэ байна. Эдэ ургамалнууд тус тустаа 3,7 миллион, 2,9 миллион гектарта таригдаа. Урда районуудай хэдэ хэдэн ажахынуудта ургасын хойноһоо һайнаар харууһалжа эхилбэ.

Хартаабхашадай, овощ ургуулагшадай хэхэ юумэн ехэ.

Наратай сэлмэг үдэрэй сас бүхэниие гамтай һайнаар хэрэглэн, хүдөөгэй ажалшад лен-долгунец, тэжээлэй корнеплод, бахчева ургамалнууд, нэгэ ба олон жэлэй ногоо таринжа үргэлжэлһөөр.

(ТАСС.

КПСС-эй XXV съездын материалнууд тухай хөөрэлдөөн

АЖАЛШАДАЙ БАЙДАЛ ҺУУДАЛ УЛАМ ҺАЙЖАРХА

...ад зоной байдал һуудал ...һайжаруулха хэрэг ...партиин полити... гол хараа шугам мүн. ...иин XXV съездын ...эбэринүүд манай ...й ажабайдалай бү... һайжарха байһые эли үшөө дахин гэршэлбэ. ...ет юһэн табан жэлэй ...ада арадаймнай байдал ...эрхэ бүри һайжараа, ...инь эрхэ байдал улам ...болоо. Нэгэ үгөөр хэ... улад зоной нэгэ на... бүхы совет арадай ...дал үзэгдөө, дуул...тоөр һайжараа, ажал...эрдэм һургуулитай бо... һүүлэй арбан жэлэй ...да энэ талаар туйлагда...жалтанууд угаа ехэ. ...розничо сэнгэй ба ...удай, мүн налогой ...оэй бүхы дээрээ тог... байхадань, дунда ...р хүн бүхэндэ хүртэ...аар арад зоной мүн... 1966—1975 онуу...хугасаа соо хоёр шахуу ...ехэ болоо. Хүдэлмэри... алба хаагшадай ...дээрээ 1965 онтой са...ал, мүнөө дунда зэр... 600 түхэригөөр дээшэ... Хүн бүхэнэй тоогоор ...адай бодото олзо үн ...табан жэлэй турша... нэгэ шахуугаар ...нийтын фондын ...анууд горитойгоор ехэ. Арад олоной гол олзо ...й түлөөһэн ехээр нэ...эн байна. Бүхыдөө ...лион зоной ажалай ...эи дээшэлүүлэгдээ. ...лэн 40 миллион зоной стипенди гэхэ мэтэ ехэ...

...ад түмэнэй байдалай болоһые тэдэнэй гэр ...и эрхэ байдалай һай... ушар гэршэлдэг. Мүнөө манай гүрэн ...ира барилгын хэмжээ... мүн барилгын ургалтын ...ар дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлдэг байха. Үнгэрһэн табан жэлдэ ...лион совет эрхэтэн ...раа һайжаруулаа. ...талис гүрэнүүдэй ...а түмэн ажалайнгаа ...энэй 25—40 процен... гансал гэр байрын тү...ргашалдаг байна. Ха... СССР-тэ байрын түлөө 50 жэлэй туршада байһаар зандаа. ...гэр бүлын олзо дохо...нда зэргээр гурбан ...т болодог юм. Гадна олон зон гэр байрынгаа бага мүнгэ түлэдэг.

...зоной ажабайдалай ...айжаржа байһые олон хэрэглэдэг юумэн ...элбэг дэлбэг боложо ушар элеэр харуулна. ...анай розничо эрье ...ли табан жэл соо 36 ...ээр ургаа. Удаан са...шада хэрэглэгдэдэг ...н ехээр худалдагда...оо. 1975 ондо манай ...зуун бүлэ бүхэнэй ...телевизортэй, 62...һаа угаадаг машина...инь холодильнигтай байгаа.

Ажалшадта һуудал байдалай талаар үзүүлдэг туһаламжа хото городто 1,5, хүдөө нютагуудта 1,7 дахинаар юһэдэхи табан жэлэй туршада ургаа.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй түгэсхэлдэ Буряадай АССР-эй хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай һарын салин дунда зэргээр 160 түхэригтэ хүрөөд байба (энэнь орон доторойхиһоо дээшэ юм). Мүн колхознигуудайшье олзо яһала нэмээ. Тиихэдэ манай республикын 60 мянга гаран зоной пенси ба түлбэри ехэ болгогдоо. Олзо багатай 8500-аад бүлэ үхибүүдэйнгээ түлөө гүрэнһөө тэдхэмжэ абана. Табан жэл соо 40 мянга гаран бүлэ гэр байраяа һайжаруулаа. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай розничо эрьесэ энэл саг соо 42,8 процентээр ургаа, мүн нийтын эдеэ хоолон эмхинүүдэй хүдэлмэри урагшаа үшөө нэгэ алхам хээ. Табан жэл соо республикымнай ажалшадай нөөсэлгын кассануудта хэһэн мүнгэнэй тоо бүхыдөө 174 миллион болоо.

Мүн һүүлэй жэлнүүдтэ олон зон дээдэ ба дунда тусхай эрдэмтэй болоһон, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн байха юм.

Коммунис парти совет зоной жаргалтай һайхан байдалые үшөө һайжаруулха хэрэгтэ, ороной арадай ажахые элсүүлнэ. Тиин арбадахи табан жэлэй туршада совет арадай һайн һайхан ажана байдал улам саашаа хүгжэхэ, һалбарха байна. Арбан табан жэл бүхэндэ СССР-эй хүн зоной тоогоор ажалшадай бодото олзо доход хоёр дахин ургана. Мүнөө манай гүрэнэй экономическа хүсэ шадал үнгэрэгшэ арбан табан жэлэйхидэ орходоо, хоёр шахуу дахин ехэ. Тиимэһээ партимнай арадай ажабайдал улам һайжаруулха гэһэн стратегическэ хараа шугамаа бүри эршэтэйгээр бэелүүлжэ шадаха арга боломжотой болоно. Арбадахи табан жэлдэшье арад түмэнэй эрилтэ ба хэрэглэмжэдэ гаргашалагдадаг национальна доходой хуби ургаха байна. Байгша табан жэл соо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин 16—18, колхознигуудай нийтэ ажахыһаа абадаг олзо 24—27 процентээр ехэ болгогдохоор хараалагдана. Розничо эд бараанай эрьесэ горитойгоор ургаха. Гэхэтэй хамта гол шухала эд бараан ба эдеэ хоолой сэн нэгэ жэгдэ байха зуураа, зөөри ба баялигай нөөсэһөө, арга боломжын бии болоһонһоо дулдыдан, үшөө доошолуулагдаха юм. 545—550 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байра энэ табан жэлдэ ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

Нийтын жасаһаа арад зондо үгтэдэг түлэлтэ ба хүнгэлэлтэ 28—30 процентээр ехэ болохо юм. Элүүрые хамгаалга, арадай гэгээрэл ба соёл культура хүгжэхэ байна. Эдэ бүгэдэ хадаа обществын хүгжэлтэдэ социальна хэмжээ ябуулгануудай горитойгоор нүлөөлдэг боложо байһанай гэршэ мүн.

Манай социальна программа хадаа капиталис гүрэнүүдэй ажабайдалтай жэшэбэл, гансал өөрын тала хараһан бэшэ, харин олоной, хамтын хэрэг нэн түрүүндэ тоолодог гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Капиталис байгуулалтатай гүрэнүүдтэ үргэн нийтые ангиин тэмсэлдэ хабаадалсуулхагүйн тулада хүн бүхэнэй һанаа сэдьхэлые өөр өөрынь зөөриин түлөө бодолдо абхуулха гэһэн хараа шугамтай политика ябуулагдадаг юм. Буржуазна гүрэндэ ганцал өөрын тала хаража баяжаха гэһэн ори ганса һанал хадаа хүнэй бүхы талаһаа хүгжэлтэдэ тон муугаар нүлөөлдэг байна. Хүнийе дарлаһан, мүлжэһэн обществодо ажалай эршые шангадхалга хадаа хүнэй бэеые хайра гамгүйгөөр муудхаана. Капиталис гүрэндэ хүдэлмэришэ хүнийе бултандал адли эрхэтэй, ухаатай, сэдхэлтэй хүн гэжэ тоолоногүй. Капиталис, тон хүгжэнги гүрэн—США хүн бүхэнэй тоогоор национальна доходойнгоо хэмжээгээр дэлхэй дээрэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Тиибэшье, Америкэ наһанай дунда зэргын үргэлжэлөөр дэлхэй дээрэ 13-дахи һуури эзэлнэ, тэндэ жэлһээ жэлдэ гэмтэ ба амяа хорлохо гэхэ мэтэ ябадалнууд олошорно.

Гадна капиталис гүрэнүүдтэ национальна доходой ехэнхи хубиие баяшуул булимтаран абана, сагай ошохо бүри үгытэй ба баян зоной нэгэнэйнь байдал аймшагтайгаар муудана, харин нүгөөдэнь аргагүйгөөр баяжана. Һүүлэй үедэ капиталис обществодо хүдэлмэригүйдэхэ ябадал улам үргэдэнэ. Тэрэнэй хажуугаар эд бараанай сэн ургана.

Капиталис гүрэнүүдэй арад зоной иимэ байдалда байхадань, манай арбадахи табан жэл совет арадай һайн һайхан ажабайдалай үшөө һайжарха байһые бүри элеэр харуулжа үгэнэ. Энээн тухай партиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хэлэһэн, съездын шиидхэбэри ба тогтоолнууд соо бэшэгдэһэн байна.

Буряадаймнай ажалшад бүхы совет арадтал адли түрэл партиингаа съездын шиидхэбэринүүдые нэгэ хүн шэнгеэр дэмжэн, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсонхой байгша оной ба бүхыдэнь табан жэлэн түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө габшагайгаар ажаллажа байнхай. Тиигэжэ ажалшан бүхэн арбадахи табан жэлэй социальна программа дүүргэлгэдэ хубитаяа оруулалсана.

Т. БОГОМОЛОВ,
Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанаран институдай багша.

ЗАШШАЛТА ЗҮБЛӨӨН

Захааминай аймагай «Ажалай туг» газетын хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй заншалта зүблөөн болобо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ промышленна предприятинуудай, совхозуудай болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнар, ханын газетэнүүдэй редакторнууд хабаадалсаа. Зүблөөндэ хамтадаа 50 гаран хүн хабаадаба.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, аймагай газетын редакциин журналистнуудай, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь И. Е. Григорьев зүблөөн дээрэ элидхэл хээ. Аймаг доторoo промышленна, хүдөө ажахын үйлэдбэри, соёл культура хүгжөөхэ талаар аймагай «Ажалай туг» газетын хүдэлмэрилэгшэдэй, эдэбхитэдэй ээлжээтэ зорилгонууд тухай, газетын уншагшадай дунда ябуулагдадаг нийтэ хүдэлмэри һайжаруулха, ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулха асуудалнууд тухай элидхэлшэ тодорхойгоор тогтожо хөөрэбэ.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай кадрнуудай талаар директорэй туһалагша С. Ф. Попов, «Михайловский» совхозой хүдэлмэришэн Ц. Н. Найданов, Холтоһоной үйлэдбэриин һуралсалай мастер А. Д. Давлетбаев болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба. Хүдөө ажахын эрдэмэй, түрүү дүн дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар аймагай газетэ зарим тэды ажал хэдэг байбашье, промышленностиин талаар биратай юумэн хэгдэнэгүй. Тиихэдэ залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ асуудал «Ажалай туг» газетэдэ огто харуулагданагүй, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд үсөөн байһаар. Шүүмжэлхы удхатай бэшэг, корреспонденцинүүд хаа-яа толилогдобошье, тэдэнэй мүрөөр ямар хэмжээнэй абтаһаниие ойлгохын аргагүй. Юуб гэхэдэ, энээн тухай газетэдэ мэдээсэгдэнэгүй бшуу. Эдэ бүгэдэ тушаа үгэ хэлэһэн нүхэд тэмдэглэһэн байна.

«Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакцинуудай түлөөлэгшэнэр зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадажа, үгэ хэлэбэ. Промышленна предприятинуудта, совхозуудта, эмхи зургаануудта гарадаг ханын газетэнүүдэй шэнжэлэл редакциин корреспондент Г. А. Фомин хэһэн байна. Гуджирска комплексно ГРП-гэй партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай орган — «Разведчик недр» гэжэ ханын газетын редколлегиин хүдэлмэри һайшаагдаба.

Республикын, аймагай газетэнүүдэй эдэбхитэй хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдтэ Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Манай корр.

ЖОЛООШОН, ДЕПУТАТ

Николай Михайлович Хохлов хорин жэлэй туршада жолоошоноор ажаллана. Һүүлэй 11 жэл соо Улаан-Үдын аймагай һуралсалай «Байгал» ажахыда хүдэлнэ. Ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг энэ нүхэр юһэдэхи табан жэлэй хубиингаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ солодо хүртөө һэн. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ энэ нүхэр оролдосотой һайнаар ажаллажа, табан жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ һайн үндэһэ һуури табижа эхилээ.

Нэгэдэхи классай жолоошон Н. М. Хохлов Гүрэльбын сельскэ Соведэй депутадаар хоёр удаа һунгагдаһан юм. Мүнөө Николай Михайлович ГАЗ-53 машинаараа фермэ, гүүргэнүүдтэ малай тэжээл зөөнэ. Ажахынгаа түрүү жолоошодой нэгэн М. М. Коробенковтэй Николай Михайлович мүрысэн ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жолоошон Н. М. Хохлов.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НУХЭД М. Г. ЕЛБОНОВТО, Д. Б. САНГАЖАПОВАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын театральна искусствын хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата артист** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Елбонов Михаил Гомбоевичто — Буряадай гүрэнэй Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай артист.

Сангажапова Дарима Базаржаповнада — Буряадай гүрэнэй Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай артистка.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной майн 13.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. М. БРОЙКОДО БУРЯАДАЙ АССР-эй ИСКУССТВЫН ГАБЬЯАТА АЖАЛ ЯБУУЛАГША ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын театральна искусствын хүгжэлтэдэ габьяатан байһанайнь түлөө Буряадай гүрэнэй Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай ахамад уран зураашан Вадим Михайлович **Бройкодо Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной майн 13.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР И. Р. АГАФОНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Хяагтын аймагай «Родина» колхозой түрүүлэгшэ Иван Романович **Агафоновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной майн 14.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР С. Ч. БАДМАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын партийна, совет органуудта удаан саг соо эдэбхитэй һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Хяагтын аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ Сымжит Чагдаржапович **Бадмаевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной майн 14.

НЬЮ ИОРК

МОЗАМБИГАЙ АРАД ЗОНИИЕ ДЭМЖЭНЭ

ТАСС

Мозамбигай Арадай Республикада материальна, техническэ туһаламжа дары үзүүлхэ уряатайгаар ЭКОСОС-ой Нью-Йоркдо боложо байһан сессидэ хабаадагшад ООН-ой Аюулгүйн соведые уряалба.

Родезиин үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг захиргаанай харата муухай ябуулганууд уласхоорондын эб найрамдалда, аюулгүй байдалда хоро хүргэнэ гэжэ хүгжэжэ байгаа бүлэг гүрэнүүдэй үүсхэлээр һайшаагдан абтаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Энээнэй тула Мозамбигта туһаламжа үзүүлхэ талаар бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргахыень тогтоол ООН-иие уряална.

СССР-эй түлөөлэгшэ М. С. Амеджанов Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ. Мозамбигай баатар арадта Советскэ Союз моральна ба материальна туһаламжа хододоо үзүүлдэг байгаа, мүнөөшье үзүүлжэ байна гэжэ тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ИОРК

ЭЗЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛ БА ЭДЭНИИЕ ТУХИРАГШАД

ТАСС

Израиль ин булимтаран дэһэн Араб газар нютагуудтахи байдалые хаража үзэхын тула ООН-ой Аюулгүйн Совет ээлжээтэ заседаниияа үнгэргэбэ.

Тель-Авив уласхоорондын эрхэ, зан ябадал хазагайруулжа, булимтаран эзэмдэһэн эб газар нютагуудта хаша..га ха ...алалта хэхэ политикаяа оэлүүлжэ үргэлжэлһөөр. Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүл сэрэгэй шэнжэтэй һуурин тосхонуудые байгуулна. һуурин зониие хашана харшална, барижа хаана.

Иимэ хархис политикыень Холбоото Штадууд тухиран дэмжэнэ. Иимэ бузагай муухай политикада Вашингтоной хүтэлбэрилэгшэдэй хабаагүй хэбэртэй байгаашье һаань, хаша хашаһаар хабһанай забһараар гэдэгтэл, энэнь элиржэ гарана, бшуу. ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэжэ байха үедэнь США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер Балтимор хотодо үгэ хэлэхэдээ, Холбоото Штадууд Израилиие урдынхидал мэтэ дэмжэхэ юм гэжэ мэдүүлһэн байна. Ойрын хоёр жэл соо сэрэгэй ба экономическа зорилготойгоор 4,1 миллиард доллар Израильда һомолхоор хараалагдана.

Булимтаран эзэмдэһэн араб газар нютагуудһаа Израилиин зайсан холодоо һаань, Дүтын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал тогтоогдохо байна гэжэ Суданай саг үргэлжын түлөөлэгшэ Мустафа Медани Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Сионизм хашалта харшалалта хэнэ гэжэ СССР-эй саг үргэлжын түлөөлэгшэ Я. А. Малик тэмдэглэбэ. Бухэли арад үндэһэтэниие түрэл хизаар нютагһаань үлдэн намнаха гэшэ ёһо гуримда таарахагүй харата муухай хэрэг мүн. Тиин сионизмые расизм ба үндэһэ яһанай илгаа гаргалгын нэгэ түхэл шэнжэнь болоно гэжэ буруушааһаниинь тон зүб.

Булимтаран эзэмдэһэн араб бүхы газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаһанай, Палестинын араб арадай үндэһэн эрилтэнүүдые хангаһанай ашаар лэ Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороо, зүришэлдөөтэ асуудалые политическэ аргаар заһаруулжа болоно гэжэ совет түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

...ИН

...Р—ГДР: аха дүү ёһоной харилсаан

ТАСС

...бликынгаа социалис ...тын түсэбтэ табан дүнгүүдые ГДР-эй СЕПГ-гэй IX съез...дэ тээ согсолно. Эдэ ...ынь зүрхэ сэдьхэл ..., баяр түрүүлмэ Советскэ Союзтай тогтооһон харилсаа энэ үедэ туйлагдалтануудта ехэ үүр...

...съездын хоорондохи экономическа, эрдэм, ...ын харилсаан илан...рдан т...гөөр ... Энэ үедэ ГДР-эй ...тскэ Союзай хоорон...эб асуудалнуудаар ...ан договор, хэлсээн баталагдаа. Хамтын проектнүүд, барилганууд, үйлэдбэреэ тусхай шэглэлтэй болголго, хамтадхалга, ажахын хамтын эмхинүүдые байгуулга, мэргэжэлгэд болон эрдэмтэдэй харилсаа холбоон — эдэ бүгэдэ хоёр ороной хоорондохи хани барисаае элирхэйлэн гэршэлнэ. СССР хадаа ГДР-тэй гадаадын худалдаа наймаа хэдэг эгээл ехэ оронуудай нэгэн мүн. 1957 онһоо хойшо Советскэ Союзтай гадаадын худалдаа наймаа хэлгээрээ нэгэдэхи һуурида гараһан байна.

...АКРИ

...ИНЕЙН АРАДАЙ МАНЛАЙ

ТАСС

...лисбэшэ хүгжэлтын ...иин ба дэбжэлтын урагшаа дабшажа ...Гвинейн обществын ... Гвинейн-демократ... партиин (ДПГ) бай...һаар 29 жэлэй ойе ...арад майн 14-дэ тэм...

...Гвинейн Республи...номикодо гүрэнэй мэ...едприятинууд гол ...үүргэнэ. 1974—1978 ...ороной экономиче...льна хүгжэлтын табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Совет-гвинейн харилсаан энэ талаар шухала үүргэ дүүргэнэ. Ороной ехэ ехэ барилганууд дээрэ совет мэргэжэлтэд Гвинейн ажалшадтай хамта хүдэлдэг юм. Мүнөө Советскэ Союзай техническэ туһаламжа дэмжэлгээр Киндиа округто баригдаһан боксит олзоборилон абаха национальна түрүүшын предприятиие ашаглалгада оруулхаар бэлдэжэ байна.

...мышленна үйлэдбэри доошолно

ТАСС

...бармта мэдээнүү...р 1975 ондо орон ...мышленнэ үйлэдбэ...жээн нёдондо жэ... 10,9 процентээр ... Тиихэдэ машина ...предприятинууд...1, электромашина бүтээлгэдэ продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 16,1 процентээр бага болоо. Судна бүтээлгын, мүн металлургическа промышленностиин үйлэдбэриин хүсэнүүдэй оройдоол 70—80 процентнь хүдэлгэгдэнэ.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

ХАНОЙ

СОЦИАЛИЗМЫН ЗАМААР

ТАСС

Пресс-конференци эндэ боложо, Вьетнамай Эсэгэ оронoo хамгаалха фронтын ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедтэхи гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ Суан Тхюи үгэ хэлэбэ.

«Мэнэ һаяхан һунгагдаһан Национальна суглаан Нэгэдэмэл Вьетнамай экономическа ба политическэ асуудалнуудые шиидхэхэ, тэрэнэй дотоодын болон гадаадын политикые тодорхойлхо, гүрэнэй засагай зургаануудые байгуулха, эб найрамдалта, бэеэ дааһан байдалтай социалис Вьетнамые байгуулха гэһэн вьетнам арадай хүсэл эрмэлзэлые баталха байна»,— гэжэ Суан Тхюи хэлэбэ.

Ороной хойто ба урда хубиин хүн зоной амгалан тайбанаар ажаһуужа, социализмын замаар дабшаха хүсэлэнтэй байһыень һунгагшадай 98-һаа үлүү процентын һунгалтада хабаадаһан ушар элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. США-да эсэргүү, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө дайнда хабаадагшадай, коммунистнуудай түлөө һунгалтада хабаадагшадай олонхид дуугаа үгэһэн байна.

Экономическа талаар Вьетнамые нэгэдүүлхэ асуудал тухай тогтон хэлэхэдээ, ороной хойто хубиин экономико түхэл шэнжээрээ урда хубиин экономикоһоо тад ондоо юм гэжэ Суан Тхюи һануулаа. Тиимэһээ эдэ бүгэдэ нэгэ нэгэндээ нэмэлтэ болохо байна. Ороной урда хуби социалис байгуулалтын замда һаял оробо. Тиимэһээ тэрэ национальна арадай-демократическа революциин зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой. Ороной хойто хуби олон жэл соо социализм байгуулжа байһан дээрэһээ социалис байгуулалтын баян дүй дүршэлтэй юм. Энэнь ороной урда хубиинхидта ашатай туһатай байхал.

Нэгэдэмэл Вьетнамай гадаадын политическэ хараа шэглэл тухай хэлэхэдээ, эб найрамдал, бүхы оронуудтай хани барисаа тогтоолго, эб найрамдалай, бэеэ дааһан байдалай, демократиин ба социализмын аша туһада аха дүү социалис оронуудтай, Лаос ба Камбоджотой, дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүдтэй һанал нэгэтэй байлга, империализм ба колониализмда эсэргүүгээр арадуудай хэһэн национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дэмжэлгэ хадаа манай гадаадын политикын үндэһэ һуури болоно гэжэ Суан Тхюи тэмдэглэлээ.

БЕЙРУТ

Зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэһээр

ТАСС

Орон доторхи политическэ кризис зайсуулхын, байдал һайжаруулхын тула тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлхэ зорилготойгоор һүүлэй үдэрнүүдтэ Ливанай нииислэл хотодо уулзалганууд, зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд таһалгаряагүй үнгэргэгдэнэ. Э. Саркисай президентын тушаалда орохо болзорые уулзалгын үеэр зүбшэн хэлсэнэ.

Ливанай гүрэнэй шэнэ толгойлогшоор һаяхан һунгагдаһан Э. Саркисые дэмжэхэ уряатайгаар премьер-министр Р. Караме, Ливанай муфтий шейх Халед Ливанай политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаба.

РИМ

Газар үшөө дахин хүдэлбэ

ТАСС

Майн 11-нэй һүни Италиин зүүн-хойто районуудаар газар хоёр удаа хүдэлһэн байна. Эдээнһээ уламжалан, Фриули — Венеци — Джули шадархи хэдэ хэдэн һуурин тосхонуудай байшан гэрнүүд һандаргагдаһан, электрын элшэ хүсэ үгэдэг утаһан таһарһан, хадада хэмхэрэл болоһон байна. Хүн зон хохидоогүй. Һүүлэй зургаан үдэр соо мянгаад шахуу хүн үхэһэн, хэдэн мянган хүн шархатаһан, 200 мянга шахуу зон гэр байрагүй үлэһэн байна. Нэгэ триллион лирэй материальна гарза хохидол ушаруулагдаа.

БЕЙРУТ

ХҮШЭР ХҮНДЭ БАЙДАЛТАЙ

ТАСС

Хүшэр хүндэ байдалһаа гарахын тула политическэ партинуудай ба бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга эндэ боложо үргэлжэлһөөр.

К. Джумбладай түрүүлэлгэ доро национально-патриотическа хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн майн 12-то Бейрудтэ болобо.

Орон доторхи байдал хүшэр хүндэ, түбэг бэрхэшээлтэй байһаар. Нииислэлэй түбтэ, оршон тойрондо буудалдаанууд болоно. Ороной зүүн хубидахи Захле хото шадар национально-патриотическа хүсэнүүдэй ба хархис партинуудай отрядуудай хоорондо шанга тулалдаанууд болоо.

Ливанда эсэргүү шэнэ харата ябуулга Тель-Авив үүдхэбэ. Израилиин сэрэгшэд Урда Ливанай Ярин, Марвахин, Духейра тосхонуудые ехэ буугаар буудаһан байна. Тарилгада ехэ хохидол ушаруулагдаа.

Таллет-Нухас тосхон шадар Израилиин солдадууд Ливанай газар дайда руу нэбтэрэн орожо, харгы хаагаад, автомашинануудые нэгжэһэн байна. Израилиин вертолёдууд хилэ шадарай хэдэн һуурин тосхонууд дээгүүр ниидэбэ.

СҮЛӨӨТЭ АНГОЛЫН ЭБ НАЙРАМДАЛТА ҮДЭРНҮҮД

Анголын эхэнэрнүүд МПЛА-гай болон республикын правительствын хараалһан түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ, мүн нийтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ жэлдэ Майн 1-нэй амгалан тайбан оршон байдалда тэмдэглэгдэхэдэ, ангол эхэнэрнүүд һайндэрэй жагсаалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

ЦАФ-ТАСС-ай фото.

БИИРЭ

АРАДТАА БЭЛИГЭЭ ЗОРЮУЛАН

Совет уран зурагай искусствын талаар габьянуудтай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй уран зурааша Даша-Нима Дугаровта РСФСР-эй габьята уран зураашын нэрэ зэргэ олгохо гэһэн РСФСР-эй Верховно Соведэй Президнумэй Указ һаяхана гаража, манай уран зурагта дуратайшуулай ехэ баяр болоо бэлэй. Энэ хуудаһандаа уран зураашын зарим бүтээлнүүдтэй уншагшадаа танилсуулхамнай.

Ушарбай һууринай зарим айлнуудта ороходо, үндэһэн буряад угалзаар, һолонгын долоон үнгөөр шэрдэгдэһэн гоё һайхан буряад ханзанууд байдаг. Энэ ямар һайхан сэдьхэлтэй хүн иимэ нюдэ баясуулма шэрэ будагай найр наада хээ гээшэб гэжэ досоогоо гайхан: «Хэн энэ ханзыетнай шэрдээ һэм бэ — гэжэ һураа һаатнай, «Манай нютагай хүбүүн Дугарай Даша-Нима бүри залуу ябахадаа шэрдэһэн юм даа» — гээд, гэрэй эзэн омогорхолтойгоор харюусаха байха.

Зүб даа. РСФСР-эй габьята уран зурааша Даша-Нима Дугаров үхибүүн ябахаһаа хойшо зураг зураха дуратай һэн. Тиимэһээл уран дархашуулай хэһэн ханзануудые тон дуратайгаар уралан шэрдэдэг бэлэй. Табн гаран онуудта Агын талын буряадууд басагаяа хадамда хүргэхэдөө заһал, энжэ бүтээдэг һэн. Залуу уран зурааша Даша-Нима Дугаров нютагайнгаа олон басагадай энжэдэ орохо ханзануудые шэрдэһэн байха. Энэ үедэ тэрэ басага хүргэлгые оло дахин хараһан байха. Тиимэһээл тэрэнэй түрүүшын томохон бүтээлнүүдэйнь нэгэн «Басага хүргэлгэ» гэһэн зураг.

Энэ зурагаа тэрэ 1955 ондо эхилээ һэн. Нэмжээ талаар хазаар моритой хүнүүдые харанабди. Нара буляалдаан хэбэртэй. Хүхэ торгон тэрлигтэй басаган. Тэрэнэй шарайда эхэ эсэгэтээ, түрэл гэртээ хахасажа байһанай багахан гунигшье, ажабайдалай шэнэ замда гараһан залуу басаганай баяршье үзэгдэхэ шэнги. Тэрэнэй уян зөөлэхэн дүрэ бүхы зурагта уянгын шэнжэ оруулна. Эндэ зурагай гол удхада таарамжатай зохид байгаалинн байдал харуулагдана. Үдэшэ дүтэлжэ байһан саг. Тэнгэриин хаяа сэнхирлэн харагдана. Ногоон талаар сэсэгүүд һалбарна. Баяр зугаагай, хурим түрын амисхаал элеэр үзэгдэнэ.

Уран зураашын эртын зурагууд Буряад орон, баян дэлгэр тала тухайгаа юм. Эндэ «Буряад басагад», «Түрэл нютагтаа», «Шэмэрүүн хизаар» гэһэн зурагуудые нэрлэжэ болоно. «Студент ябаад, нютагаа амаралтын үедэ ерэхэдээ, хазаар моритой басагадые хараа һэм. Тэдэнине зураха дурам хүрөө һэн», — гээд, Даша-Нима Дугаров хөөрэдэг. Байгаалиин һэргэжэ, хабарай эхилжэ, ургын һалбаржа байһан үедэ уужам талаараа хазаар моридоор табилуулжа ябаа хүүхэдые «Буряад басагад» гэһэн зураг дээрэнь харанабди.

Дугаровай зурагууд дотор пейзаж нилээд һуури эзэлдэг. Эндэ хүн байгаали хоёрой харилсаан гү, али байгаалиин үзэгдэл хүнэй сэдьхэл хоёрой холбоон харуулагдадаг. Жэшээлхэдэ, «Шэмэрүүн хизаар» гэһэн зураг. 1962 ондо Түнхэнөөр ябахадаа «Шэмэрүүн хизаар» гэһэн зурагай бодол түрэһэн байгаа. Энэ зураг дээрэнь — саһаар хушагдаһан, гүбээтэһэн тала. Доогуур нүүһэн туулган хара үүлэн. Байгаалиин энэ үзэгдэл шэртэн хаража байһан моритой малшан.

Октябрьска революциин 50 жэлэй, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойнуудта зорюулан, манай уран зураашад революционно, түүхын темэнүүдтэ хэдэн олон зурагуудые зураа бэлэй. «Совет засагай түлөө» гэһэн триптих дотор Д-Н Дугаровай оюун бэлиг улам эли тодоор харагдаа. Триптихэй «Эхын уйдхар» гэһэн зурагынь хүнэй ехэ зоболон тухай хөөрэнэ. Алуулһан улаан армеец хүбүүнэйнгээ бэеые олоһон эхын уйдхар ямар гүнзэгыб!

Триптихэй гол хубинь «Совет засагай түлөө» гэжэ нэрлэгдэнхэй. Эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ бодон, урагшаа эрмэлзэһэн хубисхалша сэрэгшэдые харанабди. Тэдэнэй һанал бодолой нэгэдэл, эрмэлзэлые уран зурааша тодо хурсаар, үнэн зүбөөр дамжуулна. Үнгэ будагайнгаа талаар таарамжатай зохидоор зурагданхай. Шара газар, улаан тугууд, түрүү зэргэдэ ябаашадай хубсаһанай үнгэтэй зохилдоно.

«Үгытэйшүүлдэ, тариашадта газар үгэлгэ» гээд триптихэй гурбадахи хубинь нэрлэгдэнэ. Эндэ газар хубаажа байһан үе харуулагдана. Болоджо байгаа үйлын удха шанарые гүнзэгыгөөр, тобойсо харуулха гэжэ уран зурааша оролдоо. Совет засагай түрүүшын декредүүдэй нэгэниинь газар тухай декрет бэлэйл. Үсэгэлдэрэй сэрэгшэдые, хубисхалай хэрэг саашань үргэлжэлүүлэгшэдые зураг дээрэ харанабди.

Энэ бүтээлээ дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ «Үнгэрһэн саг» гэһэн хоёрдохи триптихээ зураа һэн. Энэ бүтээл дотороо түрэл арадайнгаа түүхэ, үнгэрһэн саг харуулха гэжэ оролдоо.

Шэнэ триптихэйнь гол хуби ажалшанай хүшэр хүндэ хүдэлмэридэ зорюулагданхай. Обойторнь модо ашапан тэргые сарнуудтаяа хамта жүдхэлсэжэ ябаһан хүдэр шамбай хүбүүнэй дүрэ. Энэ зураг харахадаа, барлаг хүбүүн хэзээшьеб даа нэгэтэ үндын бодохо, хүсэ шадалаа баяшуултай тэмсэлдэ зорюулха гээд этигэхээр.

Триптихэй нэгэ таладань аша хүбүүнтэеэ байһан хүгшэн эхын дүрэ. Наһаараа ажал хэжэ морхинишоһон хургануудаараа хүгшэн эрхи эрьюулнэ. Хүгшэн юун тухай маани уншана хаб. Аша хүбүүнэйнгээ зол жаргалтай ябахыень үреэжэ һууна хаш. Модон тэмээгээр наадажа һууһан ашань ямар хуби заяатай байха хаб. Триптихэй нүгөө зурагтань «Гэсэр хаанай туужа» уншажа байгаа үбгэн зурагданхай. Эдэ хоёр зурагуудай байгаали һүртэйгөөр харуулагдана. Хахара гантаһан газар, сахилзын узуур. Үбгэнэй ара таладань шобогор хүһөө шулуунууд. Хүгшэн аша хүбүүн хоёрой саана холо дээрэнь үндэһэн маягаар зурагдаһан хүбэн сагаан үүлэн. Эндэ пейзаж гүн бодолдо эзэлгдэһэн хүнүүдые харуулһан авторай һаналые дамжуулгада ехэ удха шанартай.

Уран зураашын һүүлэй үедэ хэһэн бүтээлнүүдэйнь нэгэн хадаа «Түрүүшын трактор» болоно. Энэ зурагынь гурбан варианттай юм. Нэгэдэхиень Зэдын аймагай Торини совхоздо автор бэлэглэһэн байха юм. Хоёрдохи вариантнь композицнингаа талаар нэгэ бага ондоо болгогдонхой. Харин гурбадахи зурагынь композициингаа талаар хоёрдохидоо дүтэрхышье һаа, үнгэ будагай талаар ондоо болгогдонхой. Нигэжэ моритой хүнүүдэй, тракторай дүрэнүүдэй ба пейзажай үнгэ будаг зохилдон тааранхай. Хүдөө нютагта түрүүшын тракторай ерэжэ байһан, коллективизациин түрүүшын жэлнүүдэй үеын байдал энэ зураг дээрэнь харуулагданхай.

Даша-Нима Дугаровай зохёохы хүдэлмэрндэ портретнэ жанр бага бэшэ һуури эзэлдэг. Буряад литературын үндэһэ һуури табигша Х. Намсараевай (1961), уран зохёолшод Ж. Тумуновай (1965), Д-Р. Батожабайн (1972) портредүүдые зураһан байха юм. Тиихэдэ СССР-эй арадай артист Л. Линховоикой портрет тон һонирхолтойгоор зураһан. Эндэ артист хаан Кончагай рольдо наадажа байһаар зурагданхай. Тиихэдэ түрүү хонишон, Социалис Ажалай Герой Рабдаевай портрет бүтээнхэй.

Еһотой уран зурааша бүхэн үе сагайнгаа һудал барижа, үнгэ будагай ашаар өөрынгөө һанал бодол харуулжа байдаг гээшэ ааб даа. Тиихэдээ хүнэй сэдьхэлдэ һайхан мэдэрэл түрүүлхэ гэжэ эрмэлзэдэг. Энээнһээ һайхан юумэн байха аал?

Даша-Нима Дугарович Дугаров һүүлэй жэлнүүдтэ Буряадай уран зураашадай холбооной түрүүлэгшээр хүдэлмэрилжэ байна. Эндэ хүдэлмэрилхэ зуураа тэрэ буряад уран зурагай искусствые саашадань хүгжөөхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Буряадай АССР-эй искусствын габьята ажал ябуулагша Д.-Н. Дугаров олонинтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Шэнэ зураг бүхэн уран зураашын зохёохы замайнь нэгэ дабаан болодог. Даша-Нима Дугаров үшөө олон шэнэ дабаануудые дабахал байха.

Б. БАТОЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. РСФСР-эй габьята уран зурааша Д-Н. Дугаров мастерской соогоо. 2. «Үнгэрһэн саг» гэһэн триптихэй гол хуби.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ДУРДАЛГА

ГАЙХАЛТАЙ ҮЕ САГ һЭ...

Манай республикын хүгжэмэй искусствын үндэһэ һуури табилсагшадай нэгэн, Буряадай АССР-эй арадай артист, П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ Московско консерваториин профессор Павел Михайлович Берлинский байгша оной майн 4-дэ Москва хотодо наһа бараа.

Бэлигтэй хүгжэмшэн, пианист, композитор, дирижер П. М. Берлинский 1929 онһоо эхилжэ, Буряад орондо хүдэлхэ зуураа, үндэһэн кадрнуудые бэлдэхэ, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хү... шадалаа зорюулаа бэлэй.

1940 ондо Москвада бол... һон Буряадай искусствын т... рүүшын декадада бэлд... дэ, декадые үнгэргэл... тэрэ тон ехэ оролдолго ... гаа һэн. Театрай залуу ... лективэй зохёохы хүдэл... рниин ехэ амжалтада ахам... дирижёр П. Берлинскиин ... бита ехэ һэн.

П. Берлинскиин һураг... тэрэнтэй удаан саг соо ... хүдэлмэрилһэн Н. В. Хал... вай дурдалгые энэ хуудаһ... даа толилбобди.

Үндэһэн буряад хүгжэмэй хүгжэлтэдэ горитой хубитаяа оруулһан хүнүүдэй нэгэн хадаа бэлигтэй композитор, хүгжэмшэн П. М. Берлинский юм. 1929 оной август һарада буряад студиин хүгжэмэй отделенидэ ороходом П. М. Берлинский, Н. Н. Тихонов, В. Д. Обыденная гэгшэд шалгалта абаа һэн. Би тэрэ үедэ суур, хуур, балалайка дээрэ наададаг байгааб.

1930 — 1931 онуудай һуралсалай жэлдэ студи искусствын техникум болгогдоо бэлэй. Театральна ба хүгжэмэй хоёр отделеннтэй һэн. П. М. Берлинский хүгжэмэй отделенидэ нэгэ жэл багшалаа һэн.

П. М. Берлинскиин үүсхэлээр 1929 ондо, тэрэнэй ГИЯЛИ-да хүдэлмэрилжэ байхадань Монголой суута хүгжэмшэн Лубсан-хуурчи уригдаа бэлэй. Лубсан-хуурчи хуур, хучир, лимбэ дээрэ гайхалтай һайнаар наададаг, монгол арадай дуунуудые гоё һайханаар дууладаг байгаа. Берлинский тэрэнэй наадаһан хүгжэм, дуунуудыень бэшэжэ абаад, Берлинскиин редакци доро тусхай ном болгогдожо гаргагдаа һэн. Берлинский Лубсан-хуурчи хоёрой ГИЯЛИ-да байхадань Ч. Генинов бидэ хоёр ошообди. Тиихэдэ Лубсан-хуурчи заанай яһаар хэгдэһэн лимбэ Гениновтэ бэлэглээ һэн.

1931 ондо Москва... Америкын хүдэлмэришэд ... ряад орондомнай айлша... ерээ бэлэй. Тэдэнэр Сэ... гын аймаган нэгэ ... ошоогшо һэн. Айлш... концерт наада харуулха ... хай бүлэг эмхидхэгд... П. Берлинский пианина ... рэ, Н. Журавский труба ... рэ, Павлов флейтэ дээр... скрипкэ дээрэ наад... байгаабди. Уран зохё... Х. Намсараев өөрынгөө ... хёолнуудые уншадаг ...

Айлшад автобусһоо ... гаад, клуб хүрэтэр өөһэ... гоё хэлэн дээрэ дуугаа ... лалдаһаар ошодог ... Бидэнэр хойноһоонь ... бди. Клубта ерэмс... П. Берлинский нотно са... абаад, айлшадай һаяхан ... лаһан дуунай нотыень б... жэрхихэ. Тиигээд лэ ... гын болоһоной һүүлээр ... бигдаһан концертээ ... дайнгаа дуугаар эхил... мнай тэдэнэр ехэтэ гай... сагша бэлэй.

1932 ондо Буряадай ... жэмтэ-драмын театрай ... гуулагдахадань П. Бер... ский симфоническа анс... эмхидхэжэ, би виолон... дээрэ наадагша һэм ... тай суг П. М. Берлинск... дүү хүбүүн Б. Берлинск... С. Киселёв хоёр наад... байгаа.

Н. ХАЛБАЕ...

ДОМОГ

ТАЙЖА ДАМДИНСҮРЭН ТУХАЙ

Тайжа Дамдинсүрэн нютаг голойхиндоо хүндэтэй, өөрынгөө хушуунай албатадта һайнаар хандадаг ... байһан юм гээд ... дунда хэлсэдэг. 1910 ... тэрэ нютагаа ерэхэ бү... үдэр бүхэндэ албатадһаа ... хони гаргуулжа, хоол ... болгодог заншалтай ... Тайжа Дамдинсүрэн ... шалые дарамта гэжэ ... минии нэрэһээ үдэр б... албатадһаа нэгэ хони ... газарта асаржа, эди... шал болюулха гэһэн ... буулгажа, өөрынгөө ... билгатай бэшэг албата... гэр бүхэндэ ябуулаа ...

Нэгэтэ албанай хэ... ябатараа үгытэй ядуу ... ороо һэн гэхэ. Тэрэ ... мэгдүү-һандуу байхые... раад, юун болоһыень ...

— Манайда нэгжүү... хэеэ хушуунай тамгын ... һаа хүнүүд ерэхэеэ ба... гэжэ гэрэй эзэн хэлээ...

Тайжа Дамдинсүрэнэ... шань лаблажа асууха... дэһээ үлдөөд, айлай хо... луужа эдиһэн тухайга... тэй хүн сэхэ хэлэбэ.

— Тэрэ хониноош ... үлөөб?

— Толгой арһан ... үлэнхэй, — гэжэ гэрэ... нэй хэлэхэдэнь, хони... толгой бурханайнь гү... сээ хүүлээд, арһыень ... доро дабхасуулан ... һуушаба.

Тамгын газарай түш... нүүд ерээд, амар мэнд... дэлсэһэнэй һүүлээр эн... да нэгжүүл хэхэеэ ерэ... хайгаа тайжада айла...

— Тиимэ һонзг ... лынь нэгжүүл хэхэнь ... Тиихэдээ тахижа байһ... хан нэгжэдэггүй, хаа... рагдаһан элшые нэги... ёһые таанар мэдэнэ б...

Тэрэ түшэмэлнүүд ... бодхоожо, олбогыень ... тахижа байһан бур... харангүй нэгжүүл хэ... гай хээ гэһэн барнмт... гүй бусаһан гэхэ.

Тайжа мордожо ... гэрэй эзэнээр улаа... хээд, хүрэхэ газартаа ... хойноо моринһоонь ... жа, хоёр гурба таш... хүлгай бү хэ гэжэ ... биһан гэдэг.

А. ДАШД...

Футбол

ХОЁРДОХИ ИЛАЛТА

«А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда ээлжээтэ — дүрбэдэхи уулзалга Баруун болон Зүүн Сибириин хото городуудай стадионууд дээрэ үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Улаан-Үдэ хотын авиационно заводой стадион дээрэ байгша онойнгоо түрүүшын наада үнгэргэһэн байна. Айлшаар манайда ерэһэн Хабаровскын СКА команда үнгэргэгдөөд байһан гурбан уулзалгаһаа хоёр командые шүүгээд, нэгэнтэйнь тэнсээд, табан очкотой мүрысөөнэй таблицада хоёрдохи һуури эзэлнэ.

Авиазаводой стадионой трибунануудта футболой наада дуратайшуул багтажа ядатараа сугларaa. Үдэшын зургаан час 30 минутаһаа наадан эхилжэ, олоной анхарал татаба. Юуб гэхэдэ, байгша ондо «Сэлэнгэ» командада хэдэ хэдэн шэнэ футболистнууд абтаһан, үшөө тиихэдэ Улаан-Үдэ хотодо түрүүшынгээ наада үнгэргэжэ байһан хадаа хэр зэргэ бэлэдхэлтэй болоһоноо харуулха болоно ха юм даа.

Абаһаар наадан яһала һайнаар, эмхи гуримтайгаар эхилнэ. Эндэ «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Валерий Михнов, Юрий Кокорин, Виктор Пугач гэгшэд эрхим бэлэдхэлтэй байһаараа шалгарна. Тиибэшье һаа, манай футболистнууд бүмбэгэ абаханьшье абаһан аад, тэрэнээ бэс бэедээ удаанаар дамжуулалсажа ябаһаар, алдажархихань харамтай байгдаа. Эндэ футболистнууд бэе бэеынгээ һанамжа, бодолнуудые таажа ядана, ойлголсоногүй ха юм. Тиихэдэ «Сэлэнгэ» командын хамгаалагшад өөһэдынгөө воротаһаа холо ошохоёо айна. Эндэ аха дүү Кокоринтоной ара талаһаа хэдэн удаа һайн добтолго эмхидхэжэ ороходонь, эзээ олоогүй бүмбэгыень айлшадай футболистнууд ядалгүйхэн буляан абана. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэхын тэндэ Михаил Пастухов хоёр удаа айлшадай ворота руу бүмбэгэ сохижо оруулмаар байгаа. Теэд «яарахада даараха» гэдэгтэл адли абаһан бүмбэгээ хоёр удаа ворота дээгүүр сохижо, миин һалашаха баатай болоно. Эндэ хэншье тэрээндэ һаалта хээгүй.

Айлшадай футболистнууд Сипкин, Тарханов, илангаяа Ольховик гэгшэд абаһан бүмбэгээ алдангүй добтолон ороходоо, ёһотойл һайн наада харуулжа шадаа. Зүгөөр «Сэлэнгэ» командын хамгаалагша Чикачев хамгаалга хэжэ, хоёр удаа ворота руу орохо бүмбэгэ гэдэргэнь сохижо үрдинэ.

Нааданай хоёрдохи хахад. «Сэлэнгын» футболистнууд тоо нээхэ эрмэлзэлтэйгээр айлшадайнгаа тала руу яһала һайн добтолго эмхидхээ. Эндэ Валерий Михнов, Михаил Пастухов, Виктор Пугач гэгшэд шадамар бэрхээр добтолбошье, айлшадай һайн хамгаалга дабахань хүшэр болоно. Тиибэ ябашье, айлшадай хамгаалагшад алдуу гаргажа, манай футболистнууд ялын бүмбэгэ сохихо болобо. Айлшадай воротада хүндэлэн Кизеевэй сохиһон бүмбэгэ Юрий Кокорин абахадаа, тэрэнээ сэхэ ворота руу залажа, одоошье тоо нээгдэбэ. Стадиондо сугларагшад баясаба. Энээгээр наадан дүүрэжэ, «Сэлэнгэ» команда зоно соогоо эрхимээр наададаг командын футболистнуудые «бүдэрүүлжэ» шадаа. Удаадахи наадан үглөөдэр үнгэргэгдэхэ. Айлшаар манайда мүрысөөнэй таблица мүнөөдөө толгойлжо ябаһан Благовещенскын «Амур» команда ерэхэ. Наадан үдэшын 6 час 30 минутаһаа эхилхэ.

«Сэлэнгэ» командын бүридэлдэ вратарь В. Титов, хамгаалагшад А. Кизеев, А. Русяев, В. Чикачев, В. Плюснин, полузащитнигууд Ю. Кокорин, С. Чупров, С. Кокорин, добтологшод М. Пастухов (С. Тутаев), В. Михнов, В. Пугач гэгшэд энэ наадаида хабаадалсаа.

— Манай командын тренернүүд, футболистнууд байгша ондо үнгэргэгдэхэ уулзалгануудта эрхим һайнаар наадажа гараха зорилго урдаа табина, — гэжэ командын ахалагша тренер Б. Абрамов хөөрэнэ.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сэлэнгэ» командын добтологшод айлшадай воротагай дэргэдэ.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

Алексей БАДАЕВ

ЖЭЛЭЙ МАГТААЛ ДУУН

Ехэ дуранай нангин
үрэһэн
Эхэ-Газарта тариатай һаа,
ехэ ажалай гашуун хүлһэн
Эхэ-Газарта адхаатай һаа,
бардам баян ургаса үгэхэ,
баяр жаргал таладам
ерэхэ
гэһэн урданай үгэ
байха —
сэсэн хүнэй захяа
һайхан!
Набша ногоон дэлырээ
хаяа:
нара руу дүүлинэ
огсомоор
Сагаан эдеэн һабаяа
халяа,
сагай шэнжэ — нооһон
сомоо.
Тариашан зоной гүн
баярай
таамаг удхань — һаруул
тодо.
Малшан хүнэй хүхюун
шарай
маниие угтажа байдаг
ходо.
Ажалһаамнай,
тухайлхада,
...лтан үрэ гараханъ
хаш.
Одоо жэлнай,
тухайлхада,
омог үнэр байханъ
хаш!
Манай залуушуул үнэн
сэхэ.
Манһаа, юугээршьеб,
илгаатай.
Урилдан ямаршье ажал
хэхэ,
уран дууша, холшор
зугаатай.
Бардам зантайл гээшэ
хаяа
басагад, бэреэдтай —
харагты!
Оюухан нэгыень
хадамнахаяа,
Оронгымнн хүбүүд,
шамдагты!
Таабари юм даа
тэдэнэрнай
Таахань абаһаар тон
хүндэ.
Таамагаар гараа
басагаднаи
Ьарбайхагүйл түбһэн
хүндэ.
Эгээл һайхан, эгээл
түргэн
Эрхимэй эрхимыень
угтахал.
Эгээл хүшэтэй, эгээл
мэргэн
Чемпион хүбүүндэнь
дурлахал.
Урин намарнай,
тухайлхада,
хурим түрэеэ хэхэнь
хаш.
Одоо жэлнай,
тухайлхада,
омог үнэр байханъ хаш!
Сэхэ дээрэм тэнгэриин
дууя
сэнгүү дохёогоор
нэершэбэ.
Хонгёо нюльдэ аалин
намдуу
хонхо шэнгеэр
жэнгиршэбэ
Хүхюун Сурхарбаан
нигэжэ
хүдөө нютагта эхилээ
гэжэ
омог хүбүүднай уряа
татаа,
Оронго, Олзомнай
сууриатаа.
Энэ һайндэр — үни
хүлеэнхэй
эндэхи зонойнай начдал
юм.
Удаахан зэһэжэ шаб
гэнхэй
уяанай моридой найрынь
юм.
Ханада һажаһан
номонуудай
хабаяа харуулха аргань
юм.
Саана хороһон
годлнбуудай
сүлөөдэ хүхнхэ жаргал
юм.
Сурхарбаамнай,
тухайлхада,
сууриатайхан байханъ
хаш.
Одоо жэлнай,
тухайлхада,
...мог үнэр байханъ
хаш!

СЭНХИР ЭКРАН

«Орбита». 08.45 — «Танай гэртэ» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 09.25 — «Һайн шанартай эд бараа ехээр гаргаха». 10.00 — Баянист Б. Тихонов наадаха (үнгэтэ). 10.30 — Забһарлалга. 10.40 — «Үхибүүдэй фильм». «Старик Хоттабыч» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үглөонэй почто». Хүгжэмтэ программа. 12.40 — «АБВГДейка» (үнгэтэ). 13.10 — «Ан амитадай амидарал» (үнгэтэ). 14.10 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 14.45 — «Моё дело» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 16.50 — Забһарлалга. 16.00 — «Моё дело» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 17.05 — «Циркын галнууд» (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — «Московские звёзды» гэһэн искусствын фестивалиин түгэсхэлэй концерт. Кремль дэхи Съездүүдэй ордонһоо дамжуулагдаха (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Кавказский пленник» — телевизионно уран һайханай фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха, үнгэтэ). 22.40 — «Артлото» — эстрадын программа (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Шанарай түлөө булта харюусаха» уншагшын түрүү бэшэг. КПСС-эй обкомдо. «Правда Бурятии» газетын рейдовэ бригадын болон арадай хиналтын комиссиин шалгалта. «Социалис мүрысөөнэй дэбтэр», — суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Хоёрдохи хуудаһанда «Үндэр баян ургасын түлөө» — Г. Колмаковой статья «Ажалай эрхим жэшээ» — суглуулбари. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Сагаа мэдэхэ шухала» — А. Васильевагай статья. «Элүүр энхын түлөө» — А. Шулуновой фоторепортаж. Юртэмсын һонинууд. Уласхоорондын тэмдэглэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Субботын галхан. Мэргэжэлтын зүбшэл.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефонуу...

Индекс 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, те... приемная — 2-54-93, секретариат — 2-66-76, общес... приемная — 2-56-62.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00573. Заказ № ...